

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи
на здобуття ступеня вищої освіти Магістр

на тему: «Методика складання фінансової звітності та аналіз фінансового стану
суб'єктів малого підприємництва»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Облік і оподаткування
спеціальності 071 ступеня вищої освіти Магістр
групи 1
Федоренко Є. С.
Керівник: Плаксієнко В. Я.
Рецензент:

Полтава – 2022 року

ЗМІСТ

	ст.
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	9
1.1. Теоретичні основи складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.....	9
1.2. Стан дослідженості проблеми та наукові напрями її вирішення..	18
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	22
2.1. Організаційно-правові засади діяльності та облікова політика підприємства.....	22
2.2. Підготовка облікових даних для складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва	27
2.2. Порядок складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва.....	31
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	46
3.1. Аналіз майна і джерел формування капіталу.....	46
3.2. Оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.....	50
3.3. Аналіз доходів, витрат, фінансових результатів та рентабельності діяльності суб'єкта малого підприємництва.....	58
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	71
ДОДАТКИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасність визначає роль малих підприємств, як таких що забезпечують діяльність і підтримку середнього та великого бізнесу. Позитивна динаміка функціонування підприємств малого бізнесу є підґрунтям для розвитку конкуренції; створенням додаткових робочих місць, зростання експортного потенціалу; як наповненню, так і використанню місцевої сировинної бази, що в подальшому впливає на оздоровлення економіки.

У малих сільськогосподарських підприємств система обліку і фінансова звітність мають свої особливості, що пояснюється невеликою кількістю земельної площі, розвитком однієї галузі (в основному рослинництво), невелика кількість працюючих і тд. Це супроводжується невеликою кількістю працівників бухгалтерії, господарських операцій і використання форм звітності для малих підприємств, спрощеної системи обліку та оподаткування.

Науковці протягом десятиліть дослідження діяльності малих підприємств досліджували в різних аспектах. Зокрема, особливості діяльності малих підприємств присвячено праці Гальчинського А., Герасимчука В., Даниленка А., Крупки М., Лемешевського І., Сизоненко М., проблеми бухгалтерського обліку на малих підприємствах розглядали Варналій З.С., Голов С.Ф., Малюга Н.М., Михайлов М.Г., Сопко В.В., Ткаченко Н.М, питання оподаткування - Берник В.Р., Бризгалін А.В., Головкін А.Н., Романовський М.В.

На підставі проблем та їх вирішення, описуваних науковцями, проведено дослідження щодо складання фінансової звітності малих підприємств та проведення аналізу їх фінансового стану.

Метою діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Досягнути цієї мети можливо шляхом збільшення доходів і зменшення витрат. Найбільшу питому вагу у структурі доходів фермерських господарств займають доходи від реалізації вирощеної сільськогосподарської продукції, тобто від основної діяльності. У структурі ж витрат найбільша питома вага припадає на витрати, пов'язані із здійсненням основної діяльності. Шляхом порівняння

Предметом дослідження комплекс теоретичних, організаційно-методичних положень і практика складання фінансової звітності та використання її даних для аналізу фінансового стану.

Методи дослідження. На етапі спостереження за процесом узагальнення та використання інформації щодо складання та подання балансу зовнішнім та внутрішнім користувачам у ході дослідження було використано індуктивний метод, а у процесі теоретичного осмислення проблеми дедуктивний.

При дослідженні фінансового стану досліджуваного суб'єкта, а також стану формування даних фінансової звітності, застосовувались методи: статистичного спостереження та фінансово-економічного аналізу; аналогії та експерименту; поточного групування та узагальнення інформації; графічний і табличний. При розробці пропозицій щодо удосконалення складання та перевірки фінансової звітності використовувався метод причинно-наслідкового зв'язку та абстрагування.

Наукова новизна одержаних результатів

1) класифіковано ознаки видів активів (майна) за різними ознаками використовується в оцінюванні фінансового стану суб'єктів господарювання. Наприклад, ознака класифікації активів за характером участі в господарському процесі та швидкістю обороту використовується в аналізі майнового стану підприємства; за джерелами формування – в аналізі фінансової стійкості; за рівнем ліквідності – в аналізі ліквідності балансу. Результати аналізу активів мають важливе значення, оскільки використовуються в оцінці величини та структури майна, платоспроможності та фінансової стійкості.

2) проаналізовано «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» як інформаційне джерело в системі антикризового управління. Отримані результати аналізу даних «Балансу (Звіту про фінансовий стан)» дозволяють оцінити результативність роботи підприємства. Зроблені висновки дозволить розробити певний перелік антикризових заходів для покращання фінансового стану підприємства;

3) узагальнено основні етапи аналізу майнового стану: активів, основних

засобів, дебіторської заборгованості, власного капіталу тощо. Узагальнимо можливості використання даних «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» для проведення аналізу фінансового стану підприємства. Отримані результати аналізу даних «Балансу (Звіту про фінансовий стан)» дозволяють оцінити результативність роботи підприємства. Зроблені висновки дозволить розробити певний перелік заходів для покращання фінансового стану підприємства;

4) узагальнено новації обліку у фізичних осіб-підприємців: умови ведення товарного обліку запасів; порядок заповнення Форми ведення обліку товарних запасів та штрафні санкції щодо ведення обліку товарних запасів.

Теоретичною та методологічною основою дослідження законодавчі та нормативні акти України, а також дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та наданні рекомендацій щодо удосконалення організації складання фінансової звітності малих підприємств та аналізу фінансового стану підприємства.

Апробації результатів дослідження. Підсумки наукового дослідження доповідались, обговорювались автором й одержали схвалення на засіданні науково-практичної конференції студентів за результатами проходження виробничих практик, VI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін», IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки», I Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу».

Публікації. Основні положення дослідження викладено у 4 працях: «Інформаційно-аналітичне забезпечення антикризового управління підприємств», «Сутність активів та їх класифікація для цілей фінансового аналізу», «Оцінка стану та структури активів підприємств», «Облік товарних запасів: новації для фізичних осіб-підприємців».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Теоретичні основи складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва

Малі підприємства завдяки загальновизнаним перевагам - мобільності, здатності до швидкого пристосування до змін споживчого попиту, порівняно невисокому рівню експлуатаційних витрат - сприятимуть зниженню диспропорцій на товарних ринках, стимулюватимуть розвиток конкуренції, забезпечуватимуть створення додаткових робочих місць і скорочення безробіття.

У розвинених країнах існує справжній «культ» малого підприємця. Популярність малого бізнесу тут пов'язана з створенням нових робочих місць та ставленням до праці, ефективністю малих фірм, швидкою окупністю, прибутковістю та високою конкурентоспроможністю, мобільністю, якістю продукції та послуг. Невипадково, наприклад, 98%-99% американського, європейського бізнесу належить до категорії «малого» і «середнього» [59].

Отже, малі підприємства забезпечують гнучкість та стійкість економічної системи, наближують її до потреб конкретних споживачів, а водночас - виконують важливу соціальну роль, надаючи робочі місця та забезпечуючи джерело доходу для значних прошарків населення.

Динаміку кількості діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010 -2020 рр. представлено на рис. 1.1. Аналіз даних рис. 1.1 підтверджує беззаперечний факт домінування представників малого бізнесу – малих підприємств та фізичних осіб-підприємців - в національній економіці України. У структурі діючих підприємств за 2010 – 2020 рр. в середньому 0,1 % припадає на великі підприємства, 4,9 % на середні підприємства, 95 % на малі підприємства, в

тому числі мікропідприємства - 81,1 %. До кінця 2021 року кількість фізичних осіб-підприємців в Україні наблизилася до 2 млн, збільшившись за рік майже на 85 000 одиниць .

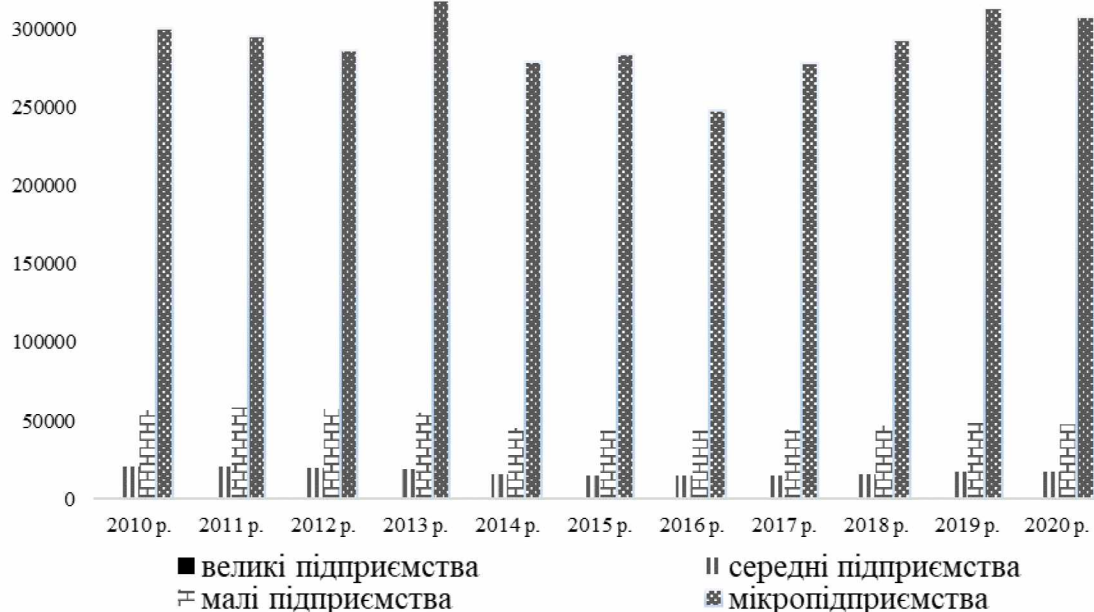

Рис. 1.1. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010-2020 рр.*

Основні показники розвитку малих підприємств за 2010 та 2020 рр. подано в табл. 1.1. Подані дані свідчать як позитивні сторони, так і про погіршення даного сектора економіки. З 2010 по 2020 роки спостерігається збільшення кількості малих підприємств на 10 тис. наявного населення на 7 одиниць (на 9 %) при одночасному зниженні зайнятих і найманих працівників майже на 21,3% та 20,4% відповідно. Зазначимо, що у структурі кількості зайнятих та найманих осіб у 2010 році переважала частка малих підприємств сфери надання інших видів послуг – 75,3 % та 74,7 % відповідно, тоді як у 2020 році 76,6 % та 75,9 % припадало на зайнятість у малих підприємствах у сфері операцій з нерухомістю. При цьому, витрати на персонал зросли у 2020 році порівняно з 2010 роком у 4,5 рази, що пов'язано з ростом мінімальної заробітної плати.

Частка обсягу реалізованої продукції малими підприємствами до загального обсягу реалізації за досліджуваний період зросла на 3,6 %. Аналіз в

розрізі видів діяльності показав, що у 2010 році домінуючою є частка обсягу реалізованої продукції малими підприємствами у сфері надання інших видів послуг – 57,7 %, операцій з нерухомістю – 57,3 %, адміністративного та допоміжного обслуговування – 46,5 %.

Таблиця 1.1

**Основні показники діяльності малих підприємств в Україні
за 2010, 2020 рр**

Показник	Роки		Відхилення 2020 р. до 2010 р.	
	2010	2020	абсолютне	відносне
Кількість підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	78	85	7	9,0
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб	2165	1703	-462	-21,3
у % до загальної кількості зайнятих працівників відповідного виду діяльності	27,2	26,8	-0,4	x
Кількість найманих працівників, тис. осіб	2044	1627	-417	-20,4
у % до загальної кількості зайнятих працівників відповідного виду діяльності	26,1	25,9	-0,2	x
Витрати на персонал, млн грн.	37049,3	167715,1	130665,8	у 4,5 р.
у % до загальної кількості зайнятих працівників відповідного виду діяльності	14	16,9	2,9	x
Частка обсягу реалізованої продукції малих підприємств до загального обсягу реалізації, %	16,9	20,5	3,6	x
Частка підприємств, що одержали чистий прибуток, до загальної кількості малих підприємств, %	57	70,7	13,7	x
Частка підприємств, що одержали збитки, до загальної кількості малих підприємств, %	43	29,3	-13,7	x
Рівень збитковості діяльності малих підприємств, %	-5,7	-1,8	3,9	x

У структурі обсягу реалізованої продукції малими підприємствами до загального обсягу реалізації за 2020 % домінували малі підприємства у сфері операцій з нерухомістю – 65,7 %, надання інших видів послуг – 63,8 %, освіти – 60,4 %.

Позитивною тенденцією є зростання частки підприємств, що одержали чистий прибуток, до загальної кількості малих підприємств на 13,7 %, при цьому 70,7 % малих підприємств у 2020 році були прибутковими. Зниження рівня рентабельності діяльності малих підприємств на 3,9 %, з одного боку, є позитивною тенденцією, тоді як збитковість за 2020 рік 1,8 % негативно

характеризує діяльність малих підприємств в цілому.

Аналіз малих підприємств за видами діяльності в Україні (рис. 1.2) у 2010 та 2020 рр. показав, що основний вид діяльності - це торгівля, а також сфера послуг - ремонтні роботи автотранспорту та мотоциклів.

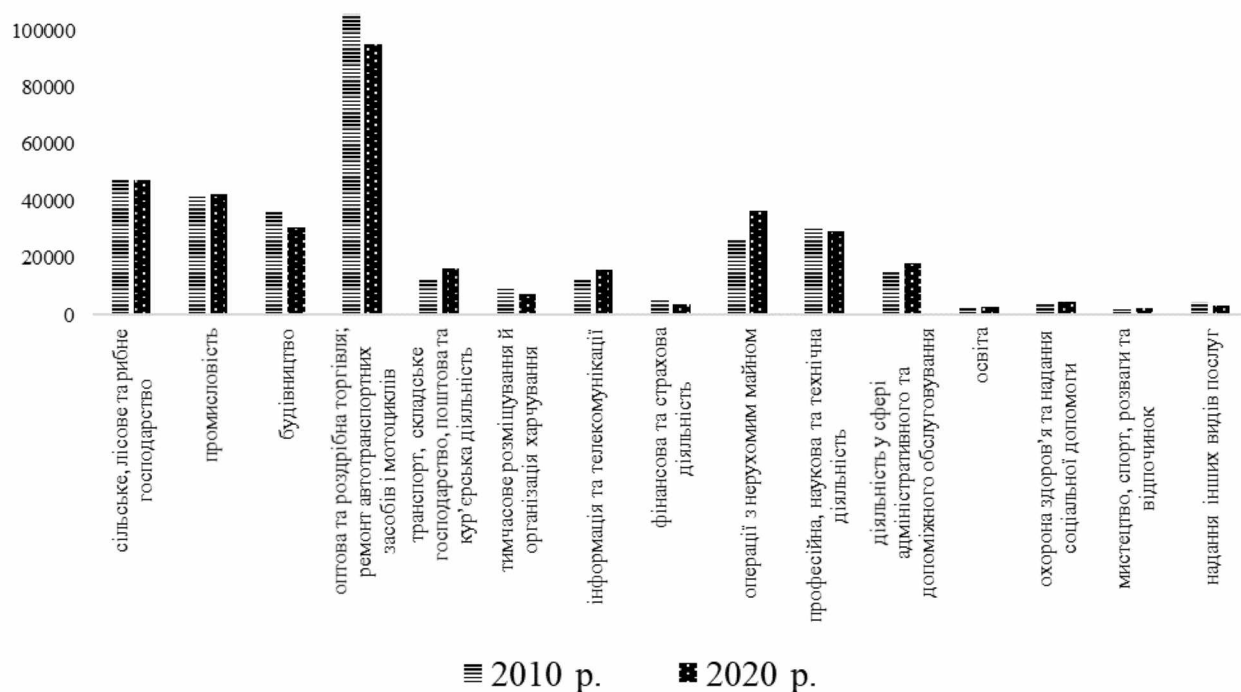

Рис. 1.2. Кількість діючих малих підприємств за видами економічної діяльності за 2010-2020 рр.*

Зокрема, частка таких підприємств у загальній кількості малих підприємств у 2010 році склала 29,6 %, у 2020 році – 26,7 %, при цьому їх кількість зменшилася у 2020 році проти 2010 року на 10,2 %. Ефективність діяльності малих підприємств у цій сфері характеризується позитивними тенденціями: частка малих підприємств, які отримали прибуток зросла, рівень рентабельності у 2020 році склав 0,5 % проти збитковості у 2010 році 6,8 %. На другому місці перебувають малі підприємства у сфері сільського, лісового та рибного господарства, при цьому їх кількість у 2020 році зросла проти 2010 року на 0,1 %.

Досліджуване підприємство – товариство з обмеженою відповідальністю «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» (далі – ТОВ

«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX») є малим сільськогосподарським підприємством. Діяльність його була визначена природними та економічними умовами, в яких воно розташоване та функціонує – с. Тарасівка Броварського району Київської області.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»), як мале сільськогосподарське підприємство виконує свої функції:

1. Соціальна – забезпечення робочими місцями, задоволення різних груп населення якісною сільськогосподарською продукцією (зернові, технічні) та надання послуг (обробка ґрунту, збирання урожаю тощо).

2. Економічна – самозабезпечення та підвищення добробуту власників – намікрорівні, на макрорівні – розвиток конкурентного середовища.

3. Новаторська – на власний розсуд, власник вирішує яку продукцію виробляти, або які послуги надавати. Наприклад, моніторинг ринку може бути підставою для нових ідей.

4. Мобілізаційна – забезпечує скупченню праці, землі, інформації, які на сьогодні є основою факторів виробництва, на місцевому ринку, при цьому їх раціонально використовуючи.

5. Організаційна – власник, який є управлінцем приймає рішення щодо ефективної організації виробництва, зв'язків між підрозділами. Враховуючи невелику кількість працюючих, він сам може постійно тримати контроль як за виробництвом, так і за документацією.

6. Творча – характеризує результат реалізації потенціалу та компетентності керівника.

Організація обліку на ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»), як і на будь-якому іншому, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності. Проте ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»), як і решта малих форм господарювання обумовлюють і ряд специфічних особливостей у застосуванні прийомів бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік є основним і обов'язковим видом обліку ТОВ

«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX». Вся фінансова, податкова, статистична і інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є надання користувачам для ухвалення рішень повної, правдивої і неупередженої інформації про фінансове положення, результати діяльності і рух грошових коштів підприємства.

Згідно Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо удосконалення деяких положень)»:

1. На основі даних бухгалтерського обліку головний бухгалтер ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» Ярошенко Любов зобов'язана скласти фінансову звітність. Фінансова звітність підписується керівником – Миленком Володимиром Миколайовичем. Відповідальність за своєчасне та у повному обсязі подання та оприлюднення фінансової звітності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» несе Миленко Володимир Миколайович.

2. Порядок та строки подання фінансової звітності визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Звіт про управління мікропідприємствами та малими підприємствами не подається.

Згідно П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» фінансова звітність малого підприємництва складається з двох форм: балансу та звіту про фінансові результати. Ці дві форми об'єднані єдиною назвою «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і мають скорочену форму показників [44]. Якщо по результатам діяльності підприємство перестає відповідати критеріям малого підприємства, воно повинно скласти фінансову звітність в повному обсязі.

Баланс ф. № 1-м відрізняється від Балансу ф. № 1 скороченням окремих рядків. Це обумовлено тим, що його пристосовано під Спрощений План рахунків, а тому він має менше реквізитів, дані в яких більш узагальнені. При

цьому коди рядків збережені.

Звіт про фінансові результати за спрощеною формою ф. № 2-м, на відміну від Звіту про фінансові результати ф. №2, представлено тільки одним розділом.

У новій редакції викладено фінансові звіти суб'єктів малого підприємництва (додатки 1, 2 до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність») тепер вони мають чотиризначні коди рядків. Враховуючі зазначені вище зміни вивчено структуру Балансу (табл. 1.2) та Звіту про фінансові результати (табл. 1.3). У зв'язку з останніми змінами, що стосуються безпосередньо форм, розглянемо їх склад в порівнянні.

Таблиця 1.2

Порівняльна характеристика форм № 1 «Баланс» і форми № 1-м «Баланс»

Суб'єкти малого підприємства			
Форма № 1-м «Баланс» (за ПСБО 25)		Форма № 1-м «Баланс» (за ПСБО 25 від 08.02.2014 р. №48)	
Актив балансу			
I. Необоротні активи	020-080	I. Необоротні активи	1005 – 1095
II. Оборотні активи	100-260	II. Оборотні активи	1100 – 1195
III. Витрати майбутніх періодів	270	III. Необоротні активи та групи вибуття	1200
IV. Необоротні активи та групи вибуття (вписуваний)	275	-	-
Пасив балансу			
I. Власний капітал	300-380	I. Власний капітал	1400 – 1495
II. Забезпечення наступних витрат і цільове фінансування	430	II. Довгострокові зобов'язання	1595
III. Довгострокові зобов'язання	480	III. Поточні зобов'язання та забезпечення	1600 – 1695
IV. Поточні зобов'язання	500-620	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700
V. Доходи майбутніх періодів	630	-	-

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» баланс (звіт про фінансовий стан) - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату [43]. Отже, у балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал. Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу.

Таблиця 1.3

Структура Звіту про фінансові результати ф. № - м2

Форма № 1-2 «Звіт про фінансові результати» (за ПСБО 25)		Форма № 1-2 «Звіт про фінансові результати» (за ПСБО 25 від 08.02.2014 р. №48)	
Стаття	Код	Стаття	Код
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	-	-
Акцизний збір	020	-	-
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	030	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000
Інші операційні доходи	040	Інші операційні доходи	2120
Інші доходи	050	Інші доходи	2240
Разом чисті доходи	070	Разом доходи	2280
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	080	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050
Інші операційні витрати	090	Інші операційні витрати	2180
у тому числі податок на землю, екологічний податок, перша реєстрація транспортного засобу)	091	-	-
Інші витрати	100	Інші витрати	2270
Разом витрати	120	Разом витрати	2285
Фінансовий результат до оподаткування	130	Фінансовий результат до оподаткування	2290
Податок на прибуток	140	Податок на прибуток	2300
Чистий прибуток (збиток)	150	Чистий прибуток (збиток)	2350
Забезпечення матеріального заохочення	160	-	-

Згідно Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід [43].

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і

збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період. У звіті про фінансові результати наводяться доходи і витрати, які відповідають критеріям, визначеним в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку [43].

Отже, у звіті про фінансові результати наводиться інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

На сьогодні, основними принципами, які діють для підприємств для складання фінансової звітності, в тому числі і ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є:

1. Повне висвітлення - фінансова звітність ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» повинна містити всю інформацію про фактичні наслідки господарських операцій які впливають на управлінські рішення.

2. Автономність - ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників – Капленка Валерія Ілліча, у зв'язку з чим їх особисте майно та зобов'язання не відображаються у фінансовій звітності.

3. Послідовність - постійне (із року в рік) застосування ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» обраної облікової політики.

4. Безперервність - оцінка активів та зобов'язань ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;

5. Нарахування - доходи і витрати ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображаються в момент їх виникнення.

6. Превалювання сутності над формою - операції ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;

7. Єдиний грошовий вимірник - вимірювання та узагальнення всіх

господарських операцій ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» здійснюється в національній валюті – грн.

8. Інші принципи.

У табл. 1.4 проаналізуємо основні Положення (С)БО, якими керується головний бухгалтер ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» - Воскобійник Галина, при веденні обліку та складанні фінансової звітності.

Таблиця 1.4

Перелік П(С)БО, яке регулює складання і подання фінансової звітності у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»

НП(С)БО	Що регулює, визначає
1 «Загальні вимоги до фінзвітності» [43]	мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності, вимоги до визнання і розкриття її елементів, звітні періоди
7 «Основні засоби» [48]	Основні аспекти формування інформації про основні засоби, інші необоротні активи
9 «Запаси» [49]	Формування інформації про запаси і розкриття її у фінзвітності
10 «Дебіторська заборгованість» [50]	Представлено загальні методологічні аспекти формування, регламентує правила визнання дебіторської заборгованості і розкриття її у фінансовій звітності
11 «Зобов'язання» [51]	Тлумачить сутність терміну зобов'язання, засади визнання, оцінки зобов'язань, розкриття у фінансовій звітності
15 «Дохід» [52]	У даному нормативному документі зазначено як формуються в бухгалтерському обліку інформація про доходи (операційні, фінансові та інші звичайні)
16 «Витрати» [53]	Зазначено, що таке витрати, їх класифікацію, як формуються в бухгалтерському обліку інформація про витрати (операційні, фінансові та інші звичайні)З
25 «Спрощена фінансова звітність» [44]	мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності малих підприємств, вимоги до визнання і розкриття її елементів, звітні періоди
26 «Виплати працівникам» [54]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінзвітності

Проведене дослідження доводить, що у межах облікової політики менеджери мають можливість маніпулювати інформацією бухгалтерського балансу. Таким чином користувачі балансу, які потребують неупередженої та достовірної інформації, стають заручниками стратегії, що визначили для себе менеджери при формуванні облікової політики.

1.2. Стан дослідженості проблеми та наукові напрями її вирішення

Фінансова звітність підприємств відображає основу та результат їх виробничої діяльності, використання і розподілу прибутку, майнові права власників, тому в Україні створена і функціонує досить потужна нормативна база, яка регулює правові питання її складання. З іншого боку, ведеться наукова дискусія серед вчених-економістів щодо з'ясування і уточнення сутності звітності, її елементів. При вивченні питань фінансової звітності, науковці розглядають також різні шляхи її удосконалення.

Верига Ю. А. визначила шляхи вдосконалення Звіту про фінансові результати сільськогосподарських підприємств. Юстина Андріївна запропонувала форму Звіту про фінансові результати, в якій буде міститися інформація про фінансові результати від реалізації, зміни цін та інші чинники, що забезпечить раціональну послідовність визначення фінансового результату. Автор говорить про доцільність коригування на помилки минулих періодів, якщо вони призвели до зміни фінрезультатів [12].

Гоголь Т. при дослідженні шляхів удосконалення форм фінансової звітності малих підприємств виділяє наступні: для вирішення проблеми відношення витрат і отриманих вигід від фінансової інформації виокремлено основні класифікаційні ознаки: за видами (матеріальні, на оплату праці, фінансові); напрями здійснення (пов'язані з збором, обробкою, аналізом, оцінкою тощо фінансової інформації); за метою виділяє витрати на розробку і прийняття найбільш обґрунтованих рішень. В результаті автором досліджено взаємозв'язок цих витрат з якісними характеристиками фін звітності, і зроблено висновок про самотійність керівництва щодо обліку таких витрат [14].

Петришин Л. у своєму дослідженні рекомендує вдосконалення методики складання фінансової звітності, зокрема: а) статті «Гудвіл», «Відстрочені податкові активи» об'єднати і відображати в складі статті «Інші необоротні активи», в цій же статті показувати «Необоротні активи, призначені для продажу і вибуття»; б) використання трьох розділів у пасиві: I. Власний капітал

(включаючи забезпечення витрат і платежів), II. Довгострокові зобов'язання; III. Поточні зобов'язання (в т.ч. Доходи майбутніх періодів); б) при визначенні фінансового результату від реалізації продукції рослинництві враховувати різні синники що на це впливають: кількість, ціни, обсяг і тд [45].

Безверхий К.В. у частині удосконалення відображення витрат у фінансовій звітності звертає увагу на уточнення складу та обліку інших операційних витрат. Автор на прикладі конкретного підприємства запропонував пропозиції щодо узагальнення та групування витрат іншої операційної діяльності. Зокрема, автор виділяє витрати на: об'єкти соціально-культурного призначення (9491): заробітна плата, ЄСВ, амортизація, витрати на медичні препарати та утримання медпункту; забезпечення працівників (9492): (профспілкові витрати, матеріальна допомога одноразова, вартість путівок, які придбаються підприємствами); представницькі витрати (9493) [2].

Здирко Н. Г. досліджував звітність фермерських господарств в контексті відображення інформації про державну підтримку таких підприємств. Перш за все, автор обґрунтував доцільність застосування ознак класифікації фінансової звітності фермерських господарств [24].

Здирко Н. Г. запропонував для акумулювання коштів фермерських господарств використовувати рахунок 77 «Доходи від використання коштів підтримки». Його використання дозволило б фермерським господарствам відображати повну інформацію про отримані кошти підтримки, а також розраховувати показники рентабельності з урахуванням отриманих та витрачених коштів. На думку науковця, доцільно відображати грошові кошти отримані від держави, як підтримку при надзвичайних подіях, для факту участі держави у діяльності фермерських господарств. При придбанні основних засобів, нематеріальних активів або інших необоротних матеріальних активів, які будуть придбані за кошти, надані державою, їх вартість потрібно відображати у Примітках до фінансової звітності (для господарств, що подають шість форм фінансової звітності), а для фермерських підприємств, які ведуть облік за спрощеною системою – Звіт про використання коштів підтримки,

наданих державою [24].

Попович О. В. досліджено порядок ведення обліку та складання фін звітності на підприємствах малого бізнесу, які були виділені в окремі групи у зв'язку з прийняттям ПКУ. У контексті ПКУ такими виділено окремі групи малих підприємств – платників єдиного податку, спочатку їх налічувалося шість груп платників з розмежуванням їх видів діяльності, обсягів реалізації, доходів, кількості працюючих і т.д., потім їх було об'єднано у три групи, в четверту групу включено платників сільськогосподарського податку (раніше фіксованого сільськогосподарського податку) [56].

Джемялова Н. Б., Аблязова С. А. говорять про доцільність реформування законодавчої бази України, у зв'язку з прийняттям ПКУ та змін внесених до П(С)БО 25. Спрощення системи обліку та оподаткування автор вбачає у: деталізації окремих статей форми № 1-м за рахунок введення нових елементів аналітичного обліку та удосконалення методики формування та фінрезультатів діяльності [17].

Бондарчук Н. В. до актуальних питань складання фінансової звітності відносить зміни, які відбулися у зв'язку з прийняттям ПКУ. Автор говорить про відсутність єдиного, системного підходу до створення законодавчо-нормативних актів, які регулюють облік і алгоритм підготовки фінансової звітності підприємств малого бізнесу [5].

Одну з вирішальних функцій в частині прийняття управлінських рішень відіграє фінансова звітність та послідовність її складання. Дослідження Кохно І. І. та Швеця В. Г. [30] пов'язані з розробкою алгоритму виправлення помилок при складанні фінансової звітності.

Наприклад, якщо помилка виявлена в первинних документах, особа відповідальна за ведення бухгалтерського обліку, повинна повертатись на ступінь назад, з метою подальшої звірки (перевірки). Таким чином, бухгалтер може виявити невідповідності в показниках документів, облікових реєстрів чи фінансової звітності, виправити їх, що в свою чергу вплине на правдивість і повноту відображення інформації у звітності підприємства.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1. Організаційно-правові засади діяльності та облікова політика підприємства

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» діє у відповідності до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про господарські товариства», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших законодавчих актів України, а також Статуту, який є його єдиним установчим документом.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» створене з метою: одержання прибутку та використання його в інтересах учасників товариства, ефективного управління майном та коштами, як власними, так і залученими, забезпечення суспільних потреб в продукції, роботах і послугах, задоволення потреб населення в різного роду послугах, товарах народного споживання, продукції науково-дослідного, промислового, сільськогосподарського, виробничо-технічного та іншого призначення тощо.

Предметом діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є: основний - вирощування зернових та технічних культур; інші – допоміжна діяльність у рослинництві, виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, неспеціалізована оптова торгівля.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є виробником сільськогосподарської продукції і подає такі річні форми статистичної звітності з питань сільського господарства, а зокрема виробництва у рослинництві:

- форма 29-сг «Звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур на 1 грудня». Подають його юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність, незалежно від форм власності та підпорядкування один раз на рік 2 грудня районному відділу статистики;

- форма 4-сг (річна) «Заключний звіт про підсумки сівби під урожай» який сільськогосподарське підприємство подає районному відділу державної статистики не пізніше як через 5 днів після закінчення сівби;

- форма 7 с.-г. (місячна) «Звіт про хід збирання урожаю та проведення інших польових робіт», який сільськогосподарське підприємство подає районному відділу державної статистики 1 числа звітного періоду;

- форма 21 (річна) «Звіт про реалізацію сільськогосподарської продукції», який сільськогосподарське підприємство подає районному відділу державної статистики 10 січня звітного періоду;

- форма 21 (місячна) «Звіт про реалізацію сільськогосподарської продукції», який сільськогосподарське підприємство подає районному відділу державної статистики до 5 числа звітного періоду;

- форма 16-сг (річна) «Баланс сільськогосподарської продукції», подають усі сільськогосподарські підприємства 20 лютого районному відділу;

- форма №о 50-сг «Основні економічні показники роботи сільгоспідприємств», яка є підсумовуючим звітом, що охоплює всю виробничо-фінансову діяльність сільськогосподарського підприємства.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» веде облік у системі оподаткування згідно чинного податкового законодавства, основою якого є Податковий кодекс України.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є платником як загальнодержавних, так і місцевих податків, веде окремий облік, в якому відбувається групування інформації про базу оподаткування, визначення

показників усіх форм податкової звітності.

Облік у системі оподаткування можна визначити як систему збору і обробки податкової інформації для визначення бази оподаткування відповідно до вимог податкового законодавства.

Предметом податкового обліку є процес фінансово-господарської діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», але тільки у частині формування об'єкта оподаткування. Об'єкти податкового обліку для досліджуваного підприємства є бази і об'єкти оподаткування податків, які нараховуються та сплачуються.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є підприємством, яке виробляє сільськогосподарську продукцію, має в оренді сільськогосподарські угіддя та доходи від реалізації продукції власного виробництва становить більше 75 % у структурі загальних доходів. Це є підставою для перебування досліджуваного підприємства на спрощеній системі обліку, звітності та оподаткування, а саме єдиний податок 4 групи.

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» здійснює облік результатів своєї роботи, веде оперативний, бухгалтерський і статистичний облік у встановленому порядку і несе відповідальність за його достовірність. Відповідальність за стан обліку і своєчасне подання звітності несе директор підприємства –

Бухгалтерія є структурним підрозділом ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», яка створюється, реорганізується та ліквідується наказом керівника підприємства.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» створено бухгалтерію: головний бухгалтер.

Основними завданнями бухгалтерії ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», як структурного підрозділу є:

- ведення бухгалтерського обліку з використанням уніфікованої автоматизованої системи бухгалтерського обліку та звітності;

- відображення у документах достовірної та у повному обсязі інформації про господарські операції і результати діяльності, необхідної для оперативного управління фінансовими і матеріальними (нематеріальними) ресурсами;
- складання на підставі даних бухгалтерського обліку фінансової та податкової звітності, а також державну статистичну, зведену та іншу звітність (декларації) в порядку, встановленому законодавством;
- забезпечення контролю за наявністю і рухом майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів;
- дотримання вимог облікової політики та вимог внутрішніх нормативних документів;
- запобігання виникненню негативних явищ у фінансово-господарській діяльності, виявлення і мобілізація внутрішньогосподарських резервів;
- зберігання, оформлення та передачу до архіву оброблених первинних документів та облікових реєстрів, які є підставою для відображення у бухгалтерському обліку операцій та складення звітності, а також звітність.

Обліковою політикою суб'єкта господарювання, насамперед, передбачено виконання функцій бухгалтерського обліку; виконання порядку формування звітності; здійснення функцій управління (контролю, економічного аналізу). Відтак, облікова політика підприємства – це не лише сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, а й вибір методики обліку, що уможливило використання різних варіантів відображення фактів господарської діяльності.

Основною метою розробки та затвердження облікової політики у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є: закріплення вибраних способів ведення бухгалтерського обліку; регулювання організації документообороту (розробка Графіка документообороту; організація горизонтальної (з іншими структурними підрозділами) і вертикальної (з керівництвом підприємства) співпраці працівників у одному інформаційному просторі.

У ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» затверджено Наказ про

облікову політику підприємства, що враховує положення ПКУ, який потребує змін лише у випадках, передбачених чинним законодавством. Зміна облікової політики протягом року також є некоректною, оскільки вимагає перерахунку показників, що призводить до викривлення даних за статтями звітності. Ключові елементи формування облікової політики для ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» можна розглядати в кількох аспектах:

- теоретичні: принципи обліку, законодавчі акти;
- методологічні: правила отримання, обробки, фіксації, передачі інформації, оцінки, ведення рахунків, критерії розмежування основних засобів та МШП, нарахування амортизації, оцінки запасів, розподіл накладних витрат і включення їх до собівартості тощо;
- технологічні: план рахунків, форма обліку, документообіг, організація внутрішнього контролю, проведення інвентаризації тощо;
- організаційні: розробка інструкцій, внутрішньогосподарських регламентів, інші аспекти діяльності облікового апарату.

Розроблений Наказ про облікову політику є внутрішнім документом, який регламентує організацію облікового процесу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», є обов'язковим до виконання всіма службами і працівниками підприємства.

Елементи облікової політики, що прямо чи опосередковано впливають на статті бухгалтерського балансу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» та їх нормативно-правове забезпечення узагальнено в додатку Е. Вплив елементів облікової політики на аналітичні показники узагальнено в додатку Ж.

За отриманими результатами можна зробити висновок, про неможливість створення універсальної методики впливу облікової політики на статті бухгалтерського балансу, яка б забезпечувала позитивні зміни усіх груп показників. Проведене дослідження доводить, що у межах облікової політики менеджери мають можливість маніпулювати інформацією бухгалтерського балансу. Таким чином користувачі балансу, які потребують неупередженої та достовірної інформації, стають заручниками стратегії, що визначили для себе

менеджери при формуванні облікової політики.

2.2. Підготовка облікових даних для складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва

Організація процесу підготовки, складання і подання річної фінансової звітності підприємства включає наступні етапи:

I етап. Організація інвентаризації господарських засобів підприємства, в тому числі і досліджуваного, при завершенні звітного року. При проведенні інвентаризації у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» здійснюється перевірка наявності об'єктів контролю (матеріальні цінності, основні засоби, грошові кошти, заборгованість тощо) та їх стану. Для цього застосовуються методи спостереження (наприклад хронологія операцій), вимірювання (частіше при інвентаризації запасів), реєстрації, порівняння даних. За мету інвентаризація має забезпечити достовірність даних обліку і перевірку наявності по факту об'єктів контролю на ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX». Проводиться вона перед складанням річної фінансової звітності (не раніше 1 жовтня). Періодичність проведення інвентаризації встановлюється наказом керівника підприємства, але не повинна бути рідше одного разу на рік. Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань визначено основні завдання інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків. Для ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» актуальними є:

- виявлення фактичної наявності незавершеного будівництва, основних засобів, коштів, заборгованостей і тд;
- встановлення шляхом зіставлення наявних по факту та за даними бухгалтерського обліку лишку або нестачі об'єктів контролю;
- виявлення ТМЦ, які частково втратили свою первісну якість, або ж ТМЦ, що не використовуються;

- здійсненн перевірки умов та порядку збереження матеріальних та грошових цінностей та їх відповідності встановленим правилам;

- перевірка реальності вартості зарахованих на баланс основних засобів, ТМЦ, сум грошей у касах, на рахунках в установі банку, грошей у дорозі, дебіторської і кредиторської заборгованості.

Для проведення інвентаризації на ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» виділяють чотири етапи:

- технологічно-документальний: безпосереднє проведення фактичного підрахунку матеріальних цінностей та занесення відомостей до інвентаризаційних описів;

- порівняльно-аналітичний: виявлення відповідність фактичних облікових даних і підтвердження фактів достовірності бухгалтерської звітності;

- підсумковий – перенесення даних з інвентаризаційних описів, актів та порівнювальних відомостей до Відомості результатів інвентаризації; підбиття підсумків та відображення результатів інвентаризації в обліку.

II. Етап. Організація підготовки облікових даних для складання фінансової звітності і закриття облікових реєстрів:

- відобразити в обліку результати річної інвентаризації (відповідні операції відображають в обліку в періоді завершення інвентаризації, яка обов'язково проводиться перед складанням річного фінансового звіту);

- якщо підприємство веде облік розрахунків із контрагентами без застосування рахунків обліку виданих і отриманих авансів, на дату річного балансу потрібно відповідні статті розгорнути (аванси віднести на відповідні субрахунки 371 та 681 або зробити їх аналітичне виділення);

- нарахувати амортизацію основних засобів, а також відобразити в обліку всі інші необхідні операції за останній звітний місяць (квартал)

відповідного року;

– відобразити нарахування податків та зборів, що виникають унаслідок діяльності підприємства у звітному році;

– закрити рахунки обліку витрат періоду, що повністю відносяться до операційних витрат у періоді їх виникнення шляхом віднесення їх дебетового залишку на фінансовий результат (рахунок 79);

– закрити рахунки обліку доходів (рахунки класу 7) шляхом віднесення їх кредитового залишку на фінансовий результат (рахунок 79) - табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Відображення на рахунках бухгалтерського обліку визначення
фінансового результату від операційної діяльності**

Зміст операції	Дт	Сума, грн.	Кт	Сума, грн.
Переносяться на субрахунок 791 «Результати основної діяльності» доходи.				
- дохід від реалізації продукції (кредитове сальдо)	701	467200	791	467200
- дохід від реалізації товарів (кредитове сальдо)	702	20000	791	20000
- дохід від реалізації робіт і послуг (кредитове сальдо)	703	127100	791	127100
- дохід від реалізації іноземної валюти	711	16400	791	16400
- дохід від реалізації інших оборотних активів	712	1850	791	1850
- дохід від операційної оренди активів	713	6750	791	6750
- дохід від операційної курсової різниці	714	1820	791	1820
- суми отриманих штрафів, пені, неустойки	715	415	791	415
- суми доходу отриманого на відшкодування раніше списаних активів	716	1250	791	1250
- суми доходів від списання кредиторської заборгованості				
- сути доходів від безоплатно отриманих оборотних активів	717	468	791	468
- суми інших доходів від операційної діяльності				
	718	2720	719	2720
	719	4810	719	4810
Переносяться на субрахунок 791 «Результати основної діяльності» витрати підприємства:				
- суми вирахування з доходу з рахунку 704	791	1950	704	1950
- собівартість реалізованої продукції	791	292100	901	292100
- собівартість реалізованих товарів	791	16700	902	16700
- собівартість реалізованих робіт і послуг	791	81200	903	81200
- сума адміністративно-управлінських витрат	791	11020	92	11020
- сума витрат по збуту	791	2450	93	2450
- сума витрат на дослідження і розробки	791	1150	941	1150
- собівартість реалізованої іноземної валюти	791	14200	942	14200
- собівартість реалізованих виробничих запасів	791	1610	943	1610
- суму витрат від списання сумнівних боргів	791	2200	944	2200
- суму витрат від операційної курсової різниці	791	750	945	750
- суму витрат від знецінення запасів	791	870	946	870
- суму нестач і втрат від псування цінностей	791	651	947	651
- суму визначених штрафів, пені, неустойки	791	515	948	515
- суму інших витрат операційної діяльності	791	1515	949	1515

фінансові результати, іншу інформацію згідно відомчої підпорядкованості підприємства).

VI етап. Відбиття змін в обліковій політиці, якщо такі мали місце, їх обґрунтованість.

VII етап. Аудиторський висновок для підприємств, яким проведення аудиторської перевірки згідно законодавства України є обов'язковим.

У ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» для проведення аудиту залужається аудиторська фірма «Скриль і партнери» м. Бровари.

VIII етап. Організація розгляду і затвердження річної звітності представниками власників (або засновників) підприємства на раді директорів або зборах засновників відповідно до установчих документів.

IX етап. Подання фінансової звітності.

2.3. Порядок складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва

Бухгалтерський облік являє собою своєрідну інформаційну систему, основним завданням якої є відображення інформації про господарську діяльність підприємства з метою її подальшого аналізу та прийняття управлінських рішень.

Баланс, як відомо, відображає наявність господарських засобів та джерел їх формування у вартісному вимірнику на звітну дату. Для відображення змін цих засобів та їх джерел призначені рахунки. Між бухгалтерським балансом і рахунками існує тісний взаємозв'язок, оскільки вони відображають одні і ті ж господарські засоби та їх джерела.

Актив і пасив є основними поняттями бухгалтерського обліку. Баланс традиційно представляється у вигляді цих двох основних категорій.

Важливо позначити той факт, що чисельно обидві ці частини обов'язково повинні бути рівні між собою.

Склад активу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» станом на 31 грудня 2021 року представлено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Склад активу Балансу (ф. № 1-м) ТОВ
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» на 31 грудня 2021 р.**

Розділ активу	Статті	Рядок	Взаємозв'язок з Планом рахунків	Сума, тис. грн
I. Необоротні активи	Нематеріальні активи	1000 = 1001 - 1002		
	Первісна вартість	1001	12	11,4
	Накопичена амортизація	1002	133	11,4
	Незавершені капітальні інвестиції	1005	151	4,5
	Основні засоби	1010 = 1011-1012		24010
	Первісна вартість	1011	10	65463,9
	Знос	1012	131	41453,9
II. Оборотні активи	Запаси	1100	20, 22, 23, 25, 26, 27, 28	54220,7
	У тому числі готова продукція	1103	26, 27	41759,7
	Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги	1125	36	1757,2
	З бюджетом	1135	64	5083,8
	Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	37, 66, 68	15187,3
	Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	30, 31	4190,7
	Інші оборотні активи	1190	20	500,2
	Витрати майбутніх періодів	1170	39	42,3

Охарактеризуємо порядок відображення інформації про статтях активу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» у Балансі (ф. М1).

Незавершені капітальні інвестиції – відображається вартість капітального будівництва, у досліджуваного підприємства це є будівництво складу для зберігання продукції.;

Основні засоби - вартість власних та отриманих на умовах оренди основних засобів, інших необоротних матеріальних активів (табл. 2.4). За даними табл. 2.4 первісна вартість основних засобів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» зменшилась у 2021 р. порівняно з 2019 р. на 748,1 тис. грн., або на 3,5% за рахунок наступних складових:

зменшення вартості будинків та споруд на 1 млн. 483 тис. грн, або на 26,5%, збільшення вартості машин та обладнання на 998,5 тис. грн., або 6,8% та інструментів, приладів та інвентарю на 161 тис. грн., або у 2,1 рази, зниження малоцінних необоротних матеріальних активів на 3 тис. грн., або на 3,5%. Зменшення відмічено по вартості транспортних засобів на 321,6 тис. грн., або на 36,4%.

Таблиця 2.4

Динаміка та структура основних засобів (за первісною вартістю)

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 – 2021 рр.

Вид основних засобів	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Зміни 2021 р. до 2019 р. (+;-)		
	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	суми, тис. грн	питомої ваги, п.	у %
1. Будинки та споруди	5597,9	26,0	3273,5	19,2	4114,9	19,8	-1483	-6,2	-26,5
2. Машини та обладнання	14712,8	68,8	12923,4	75,8	15711,3	75,6	+998,5	+6,8	+6,8
3. Транспортні засоби	882,7	4,1	528,5	3,1	561,1	2,7	-321,6	-1,4	-36,4
4. Інструменти, прилади, інвентар	150,7	0,7	272,8	1,6	311,7	1,5	+161	+0,8	У 2,1 р.
5. Малоцінні необоротні матеріальні активи	86,1	0,4	51,2	0,3	83,1	0,4	-3	-	-3,5
Всього	21530,2	100	17049,4	100	20782,1	100	-748,1	x	-3,5

У структурі основних засобів протягом досліджуваних років переважає частка машин та обладнання, на кінець 2021 р. склала 75,6%, що на 6,8 пункти більше порівняно з 2019 роком.

До підсумку балансу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю вказаних необоротних активів і сумою їх зносу на дату балансу.

Запаси відображається вартість запасів, призначених для використання в

ході нормального операційного циклу. Крім того, наводяться витрати на незавершене виробництво. Зокрема, для здійснення діяльності досліджуване підприємство у 2021 році придбавало бензин моторний (203) 6 т – 181638 грн, паливо дизельне (203) 125 т – 3163191 грн, оливи та мастила нафтові 25 ц (203) – 161163 грн, азотні добрива (сульфат амонію, карбамід, аміак синтетичний рідкий) (208) – 340 ц – 4483403 грн, хлористий калій (208) 3200 ц – 4272000 грн, засоби захисту рослин (208): інсектициди 1730 л – 769696 грн, фунгіциди 3290 л – 950218 грн, гербіциди 163 кг – 354366 грн та 11625 л – 2044674 грн, інші пестициди 9630 кг – 597119 грн та 4845 л – 702365 грн, шини для сільськогосподарських машин і тракторів – 8 штук (207) – 42433 грн.

Протягом року матеріали витрачаються на виробництво продукції, або витрати, які пов'язані з цим видом діяльності. Зокрема у 2021 році на вирощування сільськогосподарських культур витрачено: насіння та посадковий матеріал на суму 5 млн 600,6 тис. грн, мінеральних добрив – 9 млн 498,1 тис. грн, пального і мастильних матеріалів – 3 млн 342,7 тис. грн, електроенергії – 591,2 тис. грн, вугілля, торфу, дров, газу – 195,8 тис. грн, запасних частин та будівельних матеріалів – 599,6 тис. грн.

Залишки матеріальних цінностей, які не використані, обліковуються у Балансі по рядку Запаси.

Окремо відображається готова продукція, в якій наводиться її собівартість. Згідно даних форми 50 с.г. на складі залишають залишки продукції кукурудзи на зерно, сої, соняшнику. Наявність та рух сільськогосподарської продукції товариства представлено у табл. 2.5.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги відображається заборгованість покупців за реалізовану їм продукцію зернових і технічних культур. Основними покупцями ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є фізичні та юридичні особи (ТОВ «Олексіївка хлібокомбінат», ПП Синенько М. В., ПП Третяк П. М., ПП Матяш, ТОВ «Пирятинський комбікормовий завод», ТОВ «СГ «Трейдагропостач-200», ТОВ «Пирятинський делікатес», ТОВ «Колос 200», ТОВ «Давидівський Дар», ТОВ «АГРО ДІМЕТРА», ФГ «Лан»,

ФГ «Червоні квіти» та інші).

Таблиця 2.5

**Наявність та рух сільськогосподарської продукції ТОВ
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2020 – 2021 рр.**

Роки	Обсяг продукції			
	реалізованої покупцям	проданої переробним підприємствам	реалізованої населенню в рахунок оплати праці та земельні/майнові паї	втраченої при зберіганні
Кукурудза на зерно				
2020	160227	-	1505	163
2021	29944	-	-	9
Соя				
2020	17435	-	-	18
2021	5315	-	-	67
Соняшник				
2021	11969	-	-	-

Інша поточна дебіторська заборгованість відображається сума заборгованості дебіторів, яка не включена до інших її статей;

Таблиця 2.6

**Динаміка та структура дебіторської заборгованості
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр. (станом на
кінець року)**

Види дебіторської заборгованості	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р.	
	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	суми, тис. грн	у %
Дебіторська заборгованість за продукцію	3957,2	33,1	23626,8	57,3	1757,2	8,0	-2200	-55,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
З бюджетом	6610,7	55,2	1686,1	4,1	5083,8	23,1	-1526,9	-23,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1397,2	11,7	15920,3	38,6	15187,3	68,9	+13790,1	У 10,9 р.
Всього	11965,1	100,0	41233,2	100,0	22028,3	100,0	+10063,2	+84,1

Аналіз табл. 2.6 показав, що сума дебіторської заборгованості ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» у 2021 році порівняно з 2019 роком збільшилась на 10 млн. 63,2 тис. грн. або на 84,1%, за рахунок суми іншої поточної дебіторської заборгованості, яка зросла на 13 млн. 790,1 тис.

грн., або у 10,9 рази та за розрахунками з бюджетом, що знизилась на 1 млн. 526,9 тис. грн., або на 23,1%. Зниження відмічено по заборгованості за продукцію ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» на 2 млн. 200 тис. грн., або на 55,6%.

У структурі дебіторської заборгованості за 2019 переважає частка заборгованості за розрахунками з бюджетом – 55,2%, у 2021 році – частка іншої поточної дебіторської заборгованості – 68,9%, а у 2020 році - частка заборгованості за продукцію – 57,3%.

Гроші та їх еквіваленти відображаються готівка в касі підприємства, гроші на поточному рахунку в національній.

Ліва сторона балансу показує напрямки використання або вкладення наданих підприємству засобів, оскільки вкладення здійснюються для того, щоб допомогти підприємству досягти своїх цілей.

В пасиві показуються джерела засобів, вкладених в активи, тобто відображається яким чином здійснюється фінансування активів. Склад пасиву ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» представлено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Склад пасиву балансу (ф. № 1-м) ТОВ

«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» на 31 грудня 2021 р.

Розділ активу	Статті	Рядок	Взаємозв'язок з Планом рахунків	Сума, тис. грн
I. Власний капітал	Зареєстрований капітал	1400	401	60,5
	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	441	49009
II. Довгострокові зобов'язання. Цільове фінансування та забезпечення		1595	47, 48, 5 клас рахунків	7443,1
III. Поточні зобов'язання	Короткострокові кредити банків	1600	60	32926,2
	Поточна заборгованість за:			
	товари, роботи та послуги	1615	63	1269,2
	розрахунками з бюджетом	1620	64	132,5
	розрахунками зі страхування	1625	65	27,5
	розрахунками з оплати праці	1630	66	10,7
Інші поточні зобов'язання		1690	68	14118

Охарактеризуємо порядок відображення інформації про статті пасиву

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» у Балансі.

- Зареєстрований (пайовий) капітал наводиться зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX». Він складає 60500 грн. Засновником товариства є AGR INVEST HOLDING LTD (ЕЙ ДЖІ ЕР ІНВЕСТ ХОЛДІНГ ТОВ).

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) відображається сума нерозподіленого прибутку ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX».

Зокрема, у 2018 році прибуток від операційної діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» сформований за рахунок реалізації продукції, робіт, послуг склав 5 млн 399 тис.грн., та чистий прибуток – 5 млн 152 тис. грн, у 2019 році відповідно 1 млн 778 тис. грн та 1 млн 46 тис. грн, у 2020 році – 16 млн 445 тис. грн та 14 млн 291 тис. грн., у 2021 році – 9 млн 575 тис. грн та 663,4 тис. грн.

Вивчивши дані фінансової звітності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», можна з впевненістю говорити про найбільшу частку прибутку підприємство отримує від операцій реалізації.

Основними напрямками діяльності підприємства є: сільськогосподарське виробництво та реалізація товарної продукції і сировини; вирощування, переробка, переробка сільськогосподарської продукції як власного виробництва, так і придбаного та інші. Зокрема:

- у 2018 р. кількість реалізованої продукції пшениці склала 5160 ц на суму 2 млн 280 тис. грн, кукурудзи на зерно – 133780 ц на суму 55 млн 61 тис. грн, бобів сої – 4162 ц на 4 млн 517 тис. грн;

- у 2019 р. кількість реалізованої продукції: кукурудзи на зерно – 129854 ц на суму 42 млн 931 тис. грн, бобів сої – 22435 ц на 16 млн 239 тис. грн;

- у 2020 р. кількість реалізованої продукції: кукурудзи на зерно – 151796 ц на суму 70 млн 99 тис. грн, бобів сої – 16717 ц на 19 млн 934 тис. грн;

- - у 2021 р. кількість реалізованої продукції: кукурудзи на зерно – 28253 ц на суму 14 млн 735,6 тис. грн, бобів сої – 4048 ц на 5 млн 252,9 тис. грн та

насіння соняшнику – 11673 ц на суму 21 млн 162,4 тис.грн;

Склад, динаміку та структуру поточних і довгострокових зобов'язань та забезпечень представлено у табл. 2.8. У 2021 р. порівняно з 2019 р. сума довгострокових зобов'язань збільшилась на 7 млн. 347,5 тис. грн., або у 77,9 рази. У 2021 р. порівняно з 2019 р. сума поточних зобов'язань зменшилась на 582,2 тис. грн. або на 28,8%. У складі поточних зобов'язань зниження відмічено по таких складових: сумі заборгованості за товари, роботи та послуги на 751,6 тис. грн. або на 37,2%. Зростання відмічено по таким складовим: за розрахунками з бюджетом на 132,2 тис. грн.

Таблиця 2.8

Динаміка та структура зобов'язань та забезпечень

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр. (станом на кінець року)

Види зобов'язань	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р.	
	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	суми, тис. грн	у %
1. Довгострокові зобов'язання	95,6	4,5	5514,2	54,9	7443,1	83,8	+7347,5	У 77,9 р.
2. Поточні зобов'язання, в т.ч. за:	2022,1	95,5	4528,6	45,1	1439,9	16,2	-582,2	-28,8
товари, роботи, послуги	2020,8	99,9	4437,1	98,0	1269,2	88,1	-751,6	-37,2
розрахунками з бюджетом	0,3	0,0	50,7	1,1	132,5	9,2	+132,2	У 441,7 р.
розрахунками зі страхування	-	-	9,5	0,2	27,5	1,9	+27,5	X
розрахунками з оплати праці	1	0,0	31,3	0,7	10,7	0,7	+9,7	У 10,7 р.
Всього:	2117,7	100,0	10042,8	100,0	8883	100,0	+6765,3	У 4,2 р.

Збільшення відмічено за розрахунками за страхуванням на 27,5 тис. грн. та за розрахунками з оплати праці на 9,7 тис. грн., або у 10,7 рази. Аналізуючи структуру поточної заборгованості, можна зробити висновок, що протягом досліджуваних років переважає частка заборгованості за товари, роботи та послуги – відповідно 99%, 98% та 88,1%.

Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення – сума

отриманого довгострокового кредиту ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»;

Короткострокові кредити банків відображається сума поточних зобов'язань підприємства перед банками з урахуванням належної сплати суми процентів за їх користування.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги відображається сума заборгованості постачальниками матеріалів сільськогосподарського призначення, запасних частин, палива, мастил, мінеральних добрив, інсектицидів, фунгіцидів і тд і підрядникам за послуги електроенергії, водопостачання, газопостачання. Зокрема, основними постачальниками є ТОВ «Палітра», ТОВ «Сервіс-сталь», ПП «ТД «Галпідшипник», ТОВ ТД УкрСпецМасла, ТОВ «Торговий дім «Складська техніка», АВ Метал Груп, Геннліх Україна.

Крім того, у 2020 році придбани послуги по захисту сільськогосподарських культур 288 га на суму 86 млн 112 тис. грн, збору урожаю 1862 га на суму 1 млрд 291 млн 927 тис. грн, перевезення вантажів 1446927 т.км. – 4 млрд 669 млн 296 тис. грн та ремонт сільськогосподарської техніки на суму 150,3 тис. грн.

За розрахунками з бюджетом відображається заборгованість ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за платежами до бюджету. Досліджуване підприємство є платником ПДВ (податковий номер 313162716108), ПДФО, ВЗ, єдиного податку 4 групи.

За розрахунками зі страхування відображається сума заборгованості ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» з відрахувань на єдиний соціальний внесок. Реєстраційний номер платника ЄСВ 1605030246, клас професійного ризику виробництва 22;

За розрахунками з оплати праці» відображається заборгованість досліджуваного підприємства за нарахованою, але ще не сплаченою сумою оплати праці.

У Звіті про фінансові результати (форма 2-м) ТОВ

«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображає доходи, витрати, прибутки або збитки від господарської діяльності за звітний період. Метою складання цієї форми звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX».

Структура Звіту про фінансові результати суб'єктів малого підприємництва побудована відповідно до структури Плану рахунків бухгалтерського обліку активів.

Дані цього Звіту дозволяють побачити структуру доходів і витрат, інформацію для визначення прибутковості і рентабельності діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX». Технологія заповнення Звіту про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва (ф. №2-м) представлено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Технологія заповнення Звіту про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва (ф. №2-м) ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»

Статті	Рядок	Взаємозв'язок з Планом рахунків	Сума, тис. грн		
			2019 р.	2020 р.	2021 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг)	2000	70	68160,2	92809,7	42843,9
Інші операційні доходи	2120	71	4243,2	904,9	3273
Інші доходи	2240	74	809	136,3	301,4
Разом доходи	2280 = 2000 + 2120 + 2140		73212,4	93850,9	46 418,3
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	2050	90, 91	59492,6	70236,9	33268,9
Інші операційні витрати	2180	92, 93, 94	11132,3	7032,8	11067
Інші витрати	2270	97	1541,7	2289,8	1419
Разом витрати	2285 = 2050 + 2180 + 2270		72166,6	79559,5	45 754,9
Фінансовий результат до оподаткування	2290 = 2080 - 2285	79	1045,8	14291,4	663,4
Чистий прибуток	2350 = 2290	441	1045,8	14291,4	663,4

У рядку 2000 у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»

відображається дохід від реалізації зернових (кукурудза на зерно) та технічних (соя і соняшник) культур. До суми доходу по зазначеному рядку не включаються непрямі податки та інші вирахування з доходу.

Основними групами доходів від реалізації продукції в ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є наступні (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

**Основні групи доходів від реалізації продукції ТОВ
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», 2021 р.**

Доходи від реалізації готової продукції	
701 «Доходи від реалізації продукції рослинництва»	701.1 «Кукурудза на зерно»
	701.2 «Соя»
	701.3 «Соняшник»

Загальна сума доходів у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» записується у рядок 2280 шляхом перенесення суми доходу реалізації з рядка 2000. У бухгалтерському обліку сума визначається як: Дт 36, 37 Кт 701, Дт 701 Кт 641, Дт 791 Кт 701.

У рядку 2050 зазначається сума виробничої собівартості реалізованої продукції зернових та технічних культур, визначена відповідно до П(С)БО16 «Витрати». Зокрема, собівартість реалізації у 2018 році склала: пшениці 1 млн 50,9 тис. грн, кукурудзи на зерно 27 млн 693,3 тис. грн, сої 2 млн 190,5 тис. грн, у 2019 році - кукурудзи на зерно 38 млн 1,9 тис. грн, сої 15 млн 712,0 тис. грн, у 2020 році - кукурудзи на зерно 51 млн 587,1 тис. грн, сої 17 млн 135,5 тис. грн., у 2021 році - кукурудзи на зерно 12 млн 820,3 тис. грн, сої 6 млн 663,8 тис. грн., соняшнику – 12 млн 116,8 тис. грн. У бухгалтерському обліку собівартість реалізації обліковують на рахунку 90, у Звіті про фінансові результати відображають суму по кореспонденції: Дт 90 Кт 27, або Дт 90 Кт 23 (якщо відразу з поля), Дт 79 Кт 90.

У рядку 2180 ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображає суми нарахованої заробітної плати адмінперсоналу та суму ЄСВ, амортизацію основних засобів адмінпризначення, витрати на послуги для адміндіяльності (МШП, комунальні послуги, паливо, витрати на відрядження тощо). Крім того в

цьому рядку відображають витрати на збут.

Наприклад, у 2018 році при реалізації пшениці вони склали 64,3 тис. грн., кукурудзи на зерно – 19 млн 656,6 тис грн, сої – 85,4 тис. грн; у 2019 р. кукурудзи на зерно – 1 млн 548,1 тис грн, сої – 275,1 тис. грн; у 2020 р. кукурудзи на зерно – 1 млн 763,6 тис. грн, сої 371,5 тис. грн.; у 2021 р. кукурудзи на зерно – 1 млн 844,2 тис. грн, сої 206 тис. грн.

У цій статті також відображається належна до сплати сума податків і зборів.

В бухгалтерському обліку такі витрати обліковують як: Дт 92 Кт 66, 65, 64, 63, 20, 22, 13, 685, Дт 93 Кт 63, 685, Дт 79 Кт 92, 93.

Витрати на сплату процентів по отриманих кредитах відображають по рядку 2270.

У бух обліку такі витрати відображають: Дт 95 Кт 684, 311, Дт 79 Кт 95. Всі витрати підраховуються по рядках 2050, 2180, 2270.

В рядку 2290 відображається різниця між доходами та витратами ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX». Оскільки підприємство не є платником податку на прибуток, то сума з рядка 2290 переноситься у рядок 2350.

Регламентована звітність, у тому числі й «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», подається до державних органів, у форматі, що затверджений наказом ДПАУ «Про затвердження формату (стандарту) електронного документа звітності платників податків» №о 351 від 19.08.2005 р. у файли з розширенням XML. Даний сервіс активізується при натисканні на опції «Вивантаження» - «Вивантажити в xml».

Подання електронної податкової звітності для платників податків має свої переваги та недоліки. До переваг можна віднести економію часу, наявність додаткових можливостей програмного забезпечення, постійне оновлення, контроль стану та якості здачі звітності, доступна вартість програми, формування електронного архіву тощо. Натомість недоліки пов'язані з оплатою послуг інтернету, перебої з роботою інтернету або програмного забезпечення,

формуванням масиву електронних документів, які необхідні у разі перевірки, робота з ключами АЦСК. Подання податкової електронної звітності розпочинається з придбання сертифікатів і вибору програмного забезпечення. Ринок програмного забезпечення на сьогодні досить різноманітний.

У ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» для формування та подання фінансової звітності використовується «М.Е.Дос». Для створення, обробки, збереження та подачі фінансової звітності, і зокрема, форми №о 1 «Балансу» до контролюючих органів телекомунікаційними засобами, у програмі «М.Е.Дос» передбачено модуль «Реєстр звітів».

Перед початком створення форми фінансового звіту обирається звітний період, а із загальної групи «Бланки» необхідний бланк, шляхом вибору опції «Створити». Бланк звіту після відкриття автоматично заповнюється даними із ідентифікаційної картки реквізитів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX».

Після заповнення документу його перевіряють шляхом обрання опції «Наступні дії» - «Перевірити звіт» (рис. 2.1).

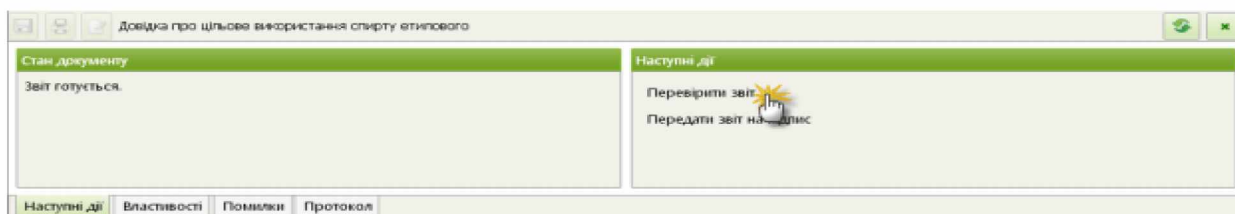

Рис. 2.1. Порядок перевірки створеного звіту

У разі виявлення програмою «М.Е.Дос» помилок, на екран червоним кольором відсвітяться поля, що підлягають корегування, а на вкладці «Помилки» виводиться перелік рекомендацій щодо їх виправлення. Після виправлення звіт перевіряється повторно

2підписів, зокрема у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»: меню «Адміністрування» – «Параметри системи» – «Підпис». Звіт підписується із опції «Наступні дії» – «Передати звіт на підпис» – «Підпис» – тип підпису «Бухгалтер-Керівник-Печатка», шляхом введення паролю у відповідне поле секретного ключа. Підписати документи можна тільки із вкладки «Наступні

дії» як у відкритому документі, так і з реєстру (рис. 2.2).

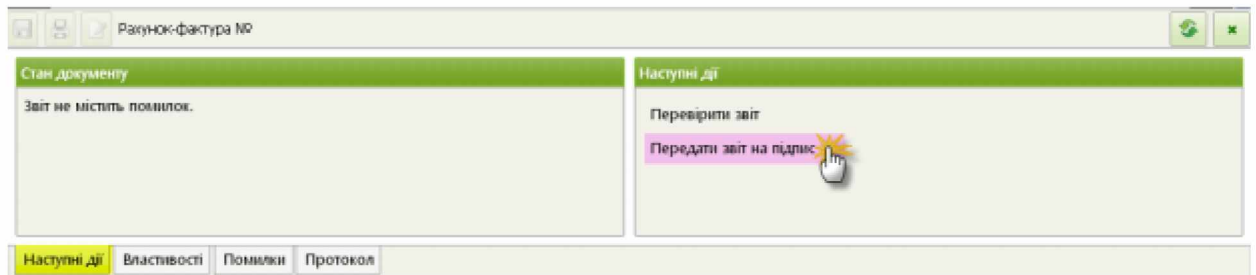

Рис. 2.2. Порядок передачі звіту на підпис

Після підписання документів їх передають до контролюючих органів, шляхом обрання опції «Подати у контролюючий орган». Як результат у меню «Протокол», з'явиться запис про відправку. У разі прийняття звіту контролюючими органами, генерується відповідь у вигляді «Повідомлення про прийом документу» та «Квитанція з результатами обробки звіту», що надходять у «М.Е.Дос» як звичайна вхідна кореспонденція.

При наявності відповідей «М.Е.Дос-Online» повідомить про це (рис. 2.3).

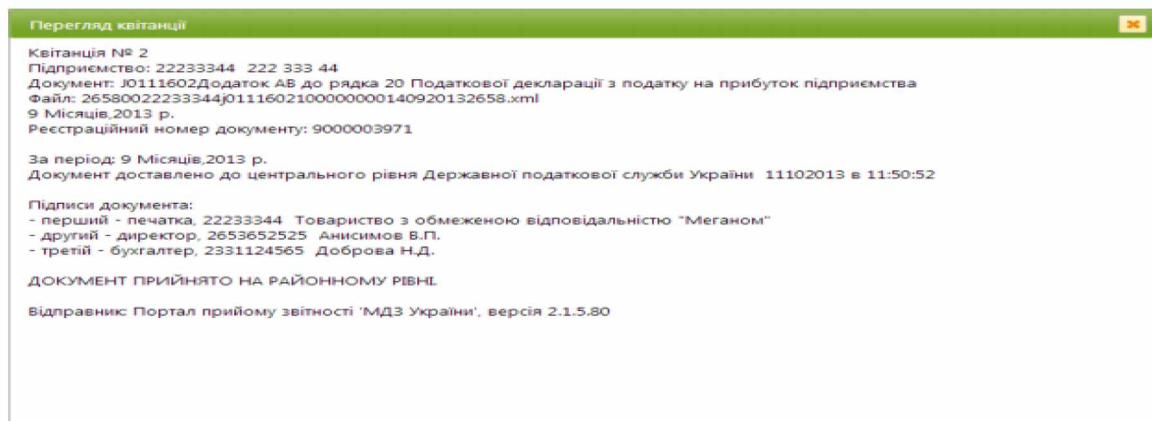

Рис. 2.3. Форма «Квитанція з результатами обробки звіту»

Файли «Повідомлення» та «Квитанції» прикріплюються до документу, що відправляється. Вміст прийнятих «Повідомлення» та «Квитанції» можна переглянути на панелі вкладок документу у вкладці «Протокол», де з'являються записи «Повідомлення» та «Квитанція №1» відповідно.

Узагальнюючи вище викладене, можна зробити висновок, що

автоматизація подання звітності уможлиблює істотно полегшити працю бухгалтера, підвищити оперативність та точність облікової інформації, уможлиблює здійснювати економічний та фінансовий аналіз роботи підприємства та пошуку резервів щодо підвищення ефективності цієї роботи.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

3.1. Аналіз майна і джерел формування капіталу

Малі підприємства характеризуються невеликими розмірами, обмеженими фінансовими ресурсів, поєднанням їх з іншими видами ресурсів, тому для їх оптимального та раціонального використання, необхідно систематично проводити аналіз й оцінку фінансового стану.

Лисенко А.М. зазначає, що питанню аналізу фінзвітності малих підприємств мало досліджене. Автором розроблено ряд напрямків щодо удосконалення методики комплексного аналізу. Зокрема,

а) побудовано алгоритм розрахунку показників, до яких віднесено коефіцієнт оборотності оборотних активів (загальний), окупність витрат прибутком, рентабельність реалізації, активів, власного капіталу

б) запропоновано послідовність проведення аналізу: вертикальний та горизонтальний для балансу; якісних змін у майновому стані; наявності негативних статей у звітності; фінансового стану та результатів діяльності підприємства; горизонтальний та вертикальний для показників звіту про фінансові результати; розробка висновків та рекомендацій;

в) представлено етапи комплексного аналізу: 1. Постановка цілі. 2. Обґрунтування процедур, обробки, узагальнення інформації. 3. Вибір методики обробки та порядку формування вихідної інформації. 4. Інтерпретація результатів обробки. 5. Формування сценаріїв для майбутньої діяльності малого підприємства [37].

Лисенко А.М. вважає, що використання запропонованої методики сприятиме посиленню контролю за відповідністю та повнотою показників фін звітності.

Гоголь Т.А. розроблено методику фінансового аналізу малих

підприємств. В розрізі користувачів автор описала задоволення їх потреб, використовуючи результати аналізу. Зокрема, для інвесторів і кредиторів цікавість складає рентабельність, динаміка доходів, фінансова стійкість; контрагентів по товарним операціям - ефективність роботи, показники фінансової стійкості, структурних підрозділів – показники ефективності в цілому та окремих підрозділів; керівництва – результати аналізу, які будуть підставою для рішення по планування діяльності на перспективу [20].

Міщенко Я. О. провівши аналіз діяльності малих підприємств України, зробив висновки, що в цілому коефіцієнт автономії становить 0,44, тобто стан їх є недостатньо стійким. Автор говорить, що достатньо стійкими є підприємства освіти, з надання комунальних послуг, у сфері культури та спорту, промислові, сільського господарства, галузі фінансів та охорони здоров'я. До нестійких автор відніс торгові підприємства та галузі будівництва. Загальний коефіцієнт ліквідності становить в середньому 1,26 при нормі 1,5-2. Найвищі показники зафіксовані на підприємствах освіти та фіндіяльності [43].

Піскунова О.В. провела аналіз ризиків діяльності малих промислових підприємств. На думку автора, стимулювання малого бізнесу повинно здійснюватися через нарощення основних засобів та розширення виробничої інфраструктури [48].

Напрями аналізу фінансового стану малих підприємств різні.

Одним із напрямів оцінки фінансового стану ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за інформацією Спрощеного звіту СМП є аналіз його майнового стану (табл. 3.1), що характеризується оцінкою складу, розміщення, структури та динаміки активів (господарський засобів) й пасивів (власних та залучених джерел утворення майна).

Основні завдання аналізу використання майна підприємства є: визначення рівня забезпеченості основними та оборотними засобами; відповідність складу, структури, рівня основних та оборотних засобів потребам виробничого процесу; оцінка ефективності використання ресурсів підприємства; встановлення резервів підвищення ефективності роботи

підприємства.

Таблиця 3.1

**Динаміка та структура майна ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»
за 2019 - 2021 рр. (станом на кінець року)**

Види активів	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р	
	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	суми, тис. грн	у %
Майно – всього	78156,7	100,0	93716,7	100,0	104996, 7	100,0	+26840	+34,3
1. Необоротні активи	19830,3	25,4	23542,7	25,1	24014,5	22,9	+4184,2	+21,1
1.1. Основні засоби	17049,4	21,8	20782,1	22,2	24010	22,9	+6960,6	+40,8
2. Оборотні активи	58326,4	74,6	70174	74,9	80982,2	77,1	+22655, 8	+38,8
2.1. Запаси	45834,1	58,6	28401,7	30,3	54220,7	51,6	+8386,6	+18,3
2.1.1. Вироб- ничі запаси	18812,1	24,1	9133,8	9,7	12461	11,9	-6351,1	-33,8
2.1.2. Готова продукція та товари	27022	34,6	19267,9	20,6	41759,7	39,8	+14737, 7	+54,5
2.2. Поточна дебіторська заборгованість	11965,1	15,3	41233,2	44,0	22028,3	21,0	+10063, 2	+84,1
2.3. Грошові кошти	272,6	0,3	221	0,2	4190,7	4,0	+3918,1	У 15,4 р.
2.4. Витрати майбутніх періодів	-	-	28,6	0,0	42,3	0,0	+42,3	X
2.5 Інші оборотні активи	254,6	0,3	289,5	0,3	500,2	0,5	+245,6	+96,5

Аналіз майнового стану показав, що у 2021 році вартість майна ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» порівняно з 2019 роком зросла на 26 млн. 840 тис. грн. або на 34,3%. Вартість необоротних активів, яка представлена основними засобами, збільшилась на 4 млн. 184,2 тис. грн., або на 21,1%.

Вартість оборотних активів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» збільшилась у 2021 році порівняно з 2019 роком на 22 млн. 655,8 тис. грн., або на 38,8%. Зростання відмічено у вартості запасів на 8 млн. 386,6 тис. грн., або на 18,3% які представлені

виробничими запасами та готовою продукцією та товарами. Підвищення відмічено по вартості поточної дебіторської заборгованості на 10 млн. 63,2 тис. грн., або на 84,1%. Також зростання відмічено по вартості грошових коштів та поточних фінансових інвестицій на 3 млн. 918,1 тис. грн., або у 15,4 рази. Вартість інших оборотних активів збільшилась на 245,6 тис. грн., або на 96,5%. Збільшилась вартість витрат майбутніх періодів на 42,3 тис. грн.

У структурі майна ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 рр. переважає питома вага оборотних активів – 74,6%, 74,9% та 77,1%.

Динаміка та структура джерел формування капіталу ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Динаміка та структура джерел формування капіталу

ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 – 2021 рр. (станом на кінець року)

Види пасивів	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р	
	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	суми, тис. грн	у %
Капітал – всього	78156,7	100,0	93716,7	100,0	104996, 7	100	+26840	+34,3
1. Власний капітал	34176,5	43,7	48396,9	51,6	49069,5	46,7	+14893	+43,6
1.1. Зареєстро- ваний (пайовий) капітал	60,5	0,1	60,5	0,1	60,5	0,1	-	X
1.2. Нерозподі- лений прибуток	34116	43,7	48336,4	51,6	49009	46,7	+14893	+43,7
2. Зобов'язання і забезпечення	43980,2	56,3	45319,8	48,4	55927,3	53,3	+11947	+27,2
2.1. Довго- строкові зобов'язання і забезпечення	95,6	0,1	5514,2	5,9	7443,1	7,1	+7347,5	У 77,9 р.
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	43884,6	56,1	39805,6	42,5	48484,1	46,2	+4599,5	+10,5
2.2.1. Поточна кредиторська заборгованість	2022,1	2,6	4528,6	4,8	1439,9	1,4	-582,2	-28,8

Аналіз даних табл. 3.2 показав, що загальна сума капіталу досліджуваного підприємства у 2021 р. збільшилась порівняно з 2019 р. на 26 млн. 840 тис. грн. або на 34,3%. Сума власного капіталу підприємства зросла на 14 млн. 893 тис. грн. або на 43,6%, за рахунок зареєстрованого капіталу та нерозподіленого прибутку.

Сума зобов'язань та забезпечень ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» у 2021 році порівняно з 2019 роком збільшилась на 11 млн. 947 тис. грн., або на 27,2% за рахунок суми поточних зобов'язань та забезпечень, які представлені поточною кредиторською заборгованістю.

У структурі пасивів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» протягом 2020 року переважає питома вага власного капіталу підприємства – 51,6%, у 2019 та 2021 рр. – питома вага зобов'язань і забезпечень – 56,3% та 53,3%.

3.2. Оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства

Термін «платоспроможності» ідентифікують як здатність підприємства, яке безперервно функціонує, своєчасно та в повному обсязі розраховуватися з борговими зобов'язаннями, які вже визнані і потребують термінового погашення наявними найбільш ліквідними активами.

Отже, ліквідність можна розглядати як здатність розраховуватися за своїми поточними зобов'язаннями усіма облікованими оборотними активами через їх швидке конвертування у грошові кошти, тоді як платоспроможність - здатність провести розрахунок за своїм поточними зобов'язаннями використовуючи наявні грошові кошти та поточні фінансові інвестиції.

Зробимо висновок, що ліквідність є більш ширшою категорією, ніж поняття платоспроможності.

Оцінка ліквідності та платоспроможності здійснюється за інформацією «Балансу (Звіту про фінансовий стан)» на основі характеристики ліквідності оборотних коштів, тобто часу, що необхідний для перетворення їх у грошові кошти.

Аналіз ліквідності балансу передбачає класифікацію активів підприємства за їх ліквідністю та пасивів за терміновістю оплати.

Виділяють такі групи ліквідних активів підприємства:

- А1 – найбільш ліквідні активи – статті грошових коштів і короткострокові фінансові вкладення «Балансу (Звіту про фінансовий стан)» - готівка, грошові кошти на рахунках у банку, валютний рахунок, інші грошові кошти, короткострокові фінансові інвестиції (цінні папери);

- А2 – активи, що швидко реалізуються, для перетворення яких у наявні кошти потрібний визначений час. Сюди відносяться: розрахунки з дебіторами за товари, роботи і послуги, строк оплати яких не настав; розрахунки за векселями отриманими; розрахунки з бюджетом; розрахунки з персоналом за іншими операціями; розрахунки з дебіторами за авансами виданими; розрахунки з дочірніми підприємствами; розрахунки з іншими дебіторами; інші оборотні активи;

- А3 – активи, що повільно реалізуються. До них відносять: матеріально-виробничі запаси, затрати у незавершеному виробництві, готову продукцію, товари, оскільки іноді вони вимагають попередньої обробки, перш ніж їх можна буде продати й перетворити в готівкові гроші;

- А4 – активи, що важко реалізуються – статті розділу I активу балансу «Основні засоби та інші необоротні активи».

Проведемо аналіз динаміки та структури активів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за рівнем ліквідності у табл. 3.3.

Аналіз активів за рівнем ліквідності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» показав, що їх вартість збільшилась у 2021 р. порівняно з 2019 р. на 26 млн. 840 тис. грн., або на 34,3%. У розрізі активів відмічено підвищення вартості високоліквідних активів на 3 млн. 918

тис. грн. або у 15,4 рази та низько-ліквідних активів – 8 млн. 387 тис. грн., або на 18,3%. Зростання також відмічено по вартості середньо-ліквідних активів на 10 млн. 309 тис. грн., або на 84,4%. Зростання також відмічено по вартості важко-ліквідних на 4 млн. 227 тис. грн., або на 21,3%.

Таблиця 3.3

**Динаміка та структура активів для визначення ліквідності
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр. (станом на
кінець року)**

Види активів за рівнем ліквідності	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення 2021 р. до 2019 р. (+, -)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	питомої ваги, п.п.	у %
1. Високоліквідні активи	273	0,3	221	0,2	4191	4,0	+3918	+3,7	У 15,4 р.
2. Середньо-ліквідні активи	12220	15,6	41523	44,3	22529	21,5	+10309	+5,9	+84,4
3. Низько-ліквідні активи	45834	58,7	28402	30,3	54221	51,6	+8387	-7,1	+18,3
4. Важко-ліквідні, або активи, що важко реалізуються	19830	25,4	23571	25,2	24057	22,9	+4227	-2,5	+21,3
Разом	78157	100,0	93717	100,0	104997	100,0	+26840	X	+34,3

У структурі активів підприємства за 2019-2021 рр. переважала частка низько-ліквідних активів – 58,7% та 51,6%. У 2020 році переважала частка середньо-ліквідних активів – 44,3%.

Для більш детальної характеристики групування пасивів балансу, відповідно до зростання строків погашення зобов'язань сформовані такі групи пасивів:

- негайні пасиви (П1) – це кредиторська заборгованість, розрахунки за дивідендами, своєчасно не погашені кредити (за даними додатка до балансу);
- короткострокові пасиви (П2) – це короткострокові кредити банків, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, векселі видані;

- довгострокові пасиви (ПЗ) – це довгострокові зобов'язання;
- постійні пасиви (П4) – це статті I розділу пасиву балансу.

Аналіз динаміки та структури зобов'язань та забезпечень ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2016 – 2018 рр. представлено у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

**Динаміка та структура пасивів за терміновістю
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр. (станом на кінець року)**

Види пасивів за терміном оплати	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення 2021 р. до 2019 р. (+, -)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у %
1. Найбільш строкові зобов'язання	30775	39,4	31783	33,9	15558	14,8	-15217	-24,6	-49,4
2. Короткострокові зобов'язання	13110	16,8	8022	8,6	32926	31,4	+19816	+14,6	У 2,5 р.
3. Довгострокові зобов'язання	96	0,1	5514	5,9	7443	7,1	+7348	+7,0	У 77,5 р.
3. Постійні пасиви	34177	43,7	48397	51,6	49070	46,7	+14893	+3,0	+43,6
Разом	78157	100,0	93717	100,0	104997	100,0	+26840	X	+34,3

Аналіз пасивів за терміном оплати ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» показав, їх сума у 2021 р. порівняно з 2019 р. збільшилась на 26 млн. 840 тис. грн., або на 34,3%, за рахунок вартості найбільш строкових зобов'язань, які знизилась на 15 млн. 217 тис. грн., або на 49,7%. Збільшення відмічено по вартості короткострокових зобов'язань на 19 млн. 816 тис. грн., довгострокових зобов'язань на 7 млн. 348 тис. грн., або у 77,5 рази та постійних пасивів, що збільшилися на 14 млн. 893 тис. грн., або на 43,6%.

У структурі пасивів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» протягом 2019-2021 рр. переважає частка постійних пасивів – 43,7%, 51,6% та 46,7%.

Баланс підприємства, на думку багатьох вчених, вважається абсолютно ліквідним, якщо:

$$A1 \geq П1, A2 \geq П2, A3 \geq П3, A4 \leq П4, \quad (3.1)$$

тобто актив відповідної ліквідності повинен покривати пасив відповідної терміновості.

Оцінка ліквідності ТОВ «XXXXXXXXXXXX» представлено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Оцінка ліквідності балансу ТОВ «XXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр., тис. грн

Умовні позначення	Надлишок (+) або нестача (-) платіжних засобів	Роки		
		2019	2020	2021
A1-П1	Високоліквідних активів	-30502	-31562	-11367
A2-П2	Середньоліквідних активів	-890	33500	-10398
A3-П3	Низьколіквідних активів	45739	22888	46778
	Разом	+14346	+24826	+25013

Отже, аналіз ліквідності балансу показав, що протягом досліджуваних років баланс ТОВ «XXXXXXXXXXXX» має ознаки ліквідного.

Показники платоспроможності застосовуються для оцінки спроможності підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховують як відношення суми грошових коштів та фінансових інвестицій (рядок 1160 + 1165) до суми поточних зобов'язань та забезпечень (рядок 1695). Нормативне значення показника $\geq 0,2$.

Коефіцієнт швидкої ліквідності - це відношення суми грошових коштів, фінансових інвестицій, поточної дебіторської заборгованості (рядки 1125 по 1190, включаючи додаткові рядки 1115, 1120, 1140, 1145, 1180) до суми поточних зобов'язань та забезпечень (рядок 1695). Нормативне значення показника $\geq 0,7$.

Коефіцієнт загальної ліквідності трактують як відношення вартості оборотних активів (рядок 1195) до суми поточних зобов'язань та забезпечень (рядок 1695). Нормативне значення показника $\geq 1,0$.

До допоміжних показників ліквідності та платоспроможності відносять:

1. Коефіцієнт платоспроможності = грошові кошти та їх еквіваленти / поточні зобов'язання та забезпечення = $\frac{1165}{1695}$. Нормативне значення показника

$\geq 0,1$.

2. Коефіцієнт критичної ліквідності = оборотні активи / позиковий капітал = $\frac{1195}{1595+1695+1700}$. Нормативне значення показника $\geq 1,0$.

3. Коефіцієнт покриття запасів = «нормальні» джерела покриття / запаси і поточні біологічні активи = $\frac{1495 - |1425| - |1430| + 1595 + 1695 + 1700 - 1095}{1100 + 1110}$.

Нормативне значення показника $\geq 1,0$.

Відповідність показників ліквідності та платоспроможності нормативним значенням та їх збільшення свідчить про покращення фінансового стану досліджуваних підприємств.

Показники оцінки ліквідності та платоспроможності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 – 2021 рр. проаналізовано у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

**Показники оцінки ліквідності та платоспроможності
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 – 2021 рр.**

Показники	Нормативне значення	Роки			Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р.
		2019	2020	2021	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,006	0,006	0,086	+0,080
Проміжний коефіцієнт покриття	>0,7	0,285	1,049	0,551	+0,266
Загальний коефіцієнт покриття	$\geq 1,5$	1,329	1,763	1,670	+0,341

Станом на 2021 рік коефіцієнт абсолютної ліквідності є вище нормативного на 0,080 пункти, тобто використавши грошові кошти підприємства мало змогу погасити поточні зобов'язання (на 1 грн поточних зобов'язань припадало 0,086 грн. грошових коштів).

Проміжний коефіцієнт покриття є нижче нормативного у 2021 році на 0,149 пункти. Розрахований показник показав, що відповідно на 1 грн поточних зобов'язань припадало відповідно до 2021 року 0,55 грн. (при нормативі $\geq 0,7$).

Загальний коефіцієнт покриття є вище нормативного протягом 2021 року. На 1 грн. поточних зобов'язань у 2021 р. припадає 1,67 грн. оборотних

активів підприємства (при нормативі $\geq 1,5$).

Основне завдання аналізу фінансової стійкості (табл. 3.7) полягає у визначенні спроможності підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан.

Таблиця 3.7

**Показники структури джерел формування капіталу ТОВ
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр.**

Показники	Нормативне значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення (+; -) 2021 р. до 2019 р.
Показники структури джерел формування капіталу					
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,437	0,516	0,467	+0,030
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,563	0,484	0,533	-0,030
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	1,287	0,936	1,140	-0,147
Коефіцієнт фінансової стабільності	>1	0,777	1,068	0,877	+0,100
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зниження	0,003	0,102	0,132	+0,129
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	Зниження	0,002	0,122	0,133	+0,131
Коефіцієнт поточних зобов'язань	Підвищення	0,998	0,878	0,867	-0,131
Показники стану оборотних активів					
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,5	0,420	0,514	0,511	+0,091
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	>0,1	0,246	0,354	0,309	+0,063
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними коштами	>0,5	0,313	0,875	0,462	+0,149
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	Підвищення	0,019	0,009	0,167	+0,148
Показники стану основного капіталу					
Коефіцієнт майна виробничого призначення	Підвищення	0,459	0,319	0,347	-0,111
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Підвищення	0,218	0,222	0,229	+0,011
Коефіцієнт нагромадження амортизації	Зниження	0,630	0,642	0,633	+0,003
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Підвищення	2,941	2,981	3,372	+0,431

2021 році свідчать значення коефіцієнтів забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами та забезпеченості запасів власними оборотними коштами. На кінець 2021 року фактичний рівень першого з них перевищує нормативне значення у 3 рази, а другого – відповідно на 46 %.

Значення коефіцієнта маневреності власних оборотних коштів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» показує, що на кінець 2021 року серед власних оборотних активів грошові кошти становили 16,7%. У звітному році цей рівень збільшився на 0,148 пункти, що є позитивною тенденцією.

Коефіцієнт майна виробничого призначення ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» зменшився з 0,459 до 0,347, тому з погляду забезпеченості активами основної виробничо-господарської діяльності (основними засобами, запасами) ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» не зберігає фінансову стійкість.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» збільшився з 0,218 до 0,229, що показує позитивну динаміку зростання частки основних засобів у валюті балансу. Коефіцієнт нагромадження амортизації зріс з 0,630 до 0,633, отже, рівень зношеності основних засобів і нематеріальних активів є високим і спостерігається погіршення функціонального стану необоротних активів досліджуваного підприємства.

За динамікою коефіцієнта співвідношення оборотних і необоротних активів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» знизило рівень забезпеченості необоротних засобів оборотними коштами. Якщо в 2019 році на 1 грн необоротних активів припадало 2,94 грн оборотних, то в звітному – 3,37 грн. Отже, за переважною більшістю відносних показників ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є фінансово нестійким із негативною динамікою.

3.3. Аналіз доходів, витрат, фінансових результатів та рентабельності діяльності суб'єкта малого підприємництва

Фінансові результати як мета господарювання, що припускає варіативність її досягнення, є мірою ефективності, що дозволяє обрати підприємству найбільш прийнятні напрямки розвитку. Тісний взаємозв'язок фінансових результатів з усіма видами діяльності підприємства, їх залежність від стану та ефективності використання матеріальних і трудових факторів виробництва, ефективності системи управління визначає їхню високу значимість у системі оцінок сільськогосподарського підприємства. З іншого боку, цілеспрямований процес формування фінансових результатів впливає на загальну ефективність функціонування будь-якого підприємства.

Для аналізу фінансових результатів діяльності ТОВ «XXXXXX» перш за все проаналізуємо склад, динаміку та структуру доходів та витрат.

Інформаційною основою аналізу доходів ТОВ «XXXXXXXXXXXX» є інформація фінансової звітності: «Звіт про фінансові результати» та ф. – 50 с.г.

Аналіз складу, структури і динаміки доходів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображено в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Структура і динаміка доходів ТОВ «XXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр.

Види доходів	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення 2021 р. (+,-) до 2019 р.	
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	абсо- лютне, тис. грн	відносне, %
Чистий дохід від основної операційної діяльності	68160,2	93,1	92809,7	98,9	42843,9	92,3	- 25316,3	-37,1
Дохід від іншої операційної діяльності	4243,2	5,8	904,9	1,0	3273	7,1	-970,2	-22,9
Інші доходи	809	1,1	136,3	0,1	301,4	0,6	-507,6	-62,7
Усього	73212,4	100,0	93850,9	100,0	46418,3	100,0	- 26794,1	-36,6

Отже, у 2021 році 92,3% доходів становить чистий дохід від основної операційної діяльності (товарів, робіт, послуг), 7,1% – доходи від іншої операційної діяльності та 0,6% - дохід від інвестиційної діяльності. За період 2019 - 2021 рр. сума доходів від основної операційної діяльності зменшилась на 25 млн. 316,3 тис. грн. або на 37,1%. Доходи від іншої операційної діяльності характеризуються зниженням на 970,2 тис. грн., або на 22,9%. Дохід від інвестиційної діяльності зменшився на 507,6 тис. грн., або на 62,7%.

В цілому у динаміці досліджуваних років доходи ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» зменшились у 2021 році порівняно з 2019 роком на 26 млн. 794,1 тис. грн. або на 36,6%.

Оскільки у складі доходів, доходи від основної операційної (а отже, від реалізації продукції) займають найбільшу питому вагу, проаналізуємо їх склад, динаміку та структуру – табл. 3.9.

Таблиця 3.9

**Структура і динаміка чистого доходу від реалізації продукції ТОВ
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр.**

Види доходів	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення 2021 р. (+,-) до 2019 р.	
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	абсо- лютне, тис. грн	відносне, %
Кукурудза на зерно	43930,6	73,0	70098,6	77,9	14735,6	35,8	-29195	-66,5
Боби сої	16238,5	27,0	19933,2	22,1	5252,9	12,8	-10985,6	-67,7
Соняшник	-	-	-	-	21162,4	51,4	+21162,4	x
Разом	60169,1	100	90031,8	100	41150,9	100,0	-19018,2	-31,6

Загальна сума чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» зменшилася у 2021 році порівняно з 2019 роком на 19 млн 18,2 тис. грн., або на 31,6 % у зв'язку з зниженням суми виручки від реалізації кукурудзи на зерно на 29 млн 195 тис. грн, або на 66,5 % та бобів сої на 10 млн 985,6 тис. грн, або на 67,7 %. У складі доходів від реалізації продукції рослинництва зростання відмічено по сумі продажу соняшнику.

У структурі доходів від реалізації продукції рослинництва протягом досліджуваних 2019 - 2020 рр. переважає частка доходу від реалізації кукурудзи на зерно, відповідно 73 %, 77,9 %, у 2021 р. – соняшнику – 51,4 % (рис. 3.1).

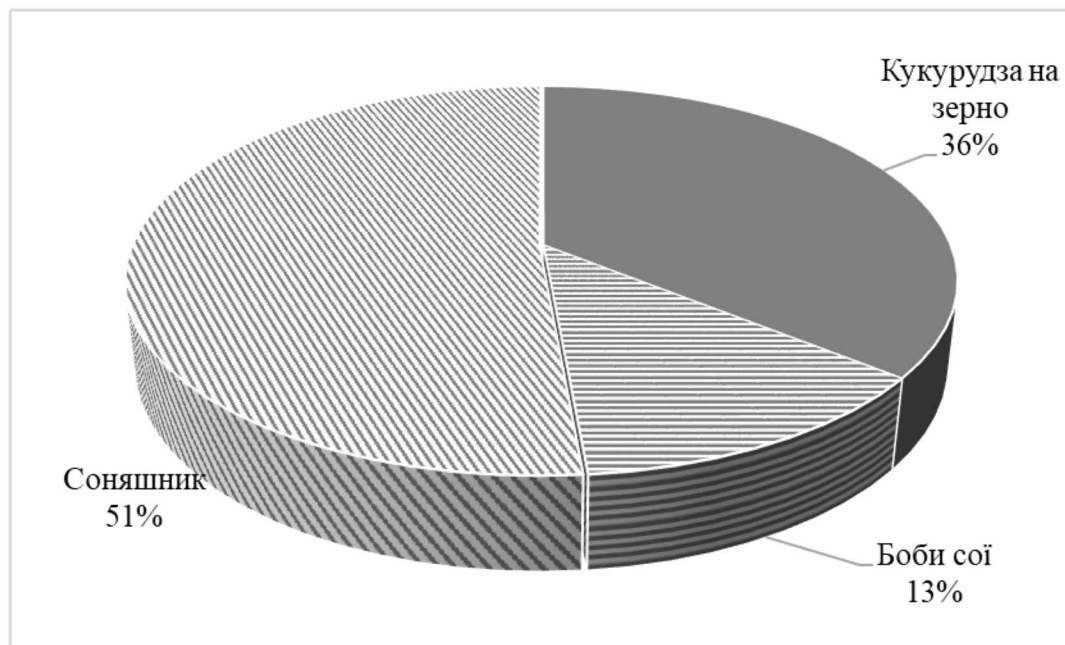

Рис. 3.1. Структура доходів від реалізації продукції рослинництва ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2021 р., %

У процесі виробничої діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» проводить різного роду фінансово-господарські операції, що пов'язано з витратами.

Інформаційною базою аналізу витрат ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є інформація фінансової звітності: «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та ф. – 50 с.г. «Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

Аналіз формування, структури і динаміки витрат і відрахувань ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» наведено в табл. 3.10. Аналіз витрат ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» показав, що у 2021 р. порівняно з 2019 р. їх сума зменшилась на 26 млн. 411,7 тис. грн. або на 36,6%. Знизилась сума собівартості реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) на 26 млн. 223,7 тис. грн. або на 44,1%. Зменшилась сума інших операційних витрат

на 65,3 тис. грн., або на 0,6%. Знизилась сума втрат від інвестиційної діяльності на 122,7 тис. грн. або на 8%.

Таблиця 3.10

**Динаміка та структура витрат і відрахувань
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр.**

Види витрат і відрахувань	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р.	
	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн	у % до під- сумку	сума, тис. грн.	у % до під- сумку	суми, тис. грн	у %
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	59492,6	82,4	70236,9	88,3	33268,9	72,7	-26223,7	-44,1
Інші операційні витрати	11132,3	15,4	7032,8	8,8	11067	24,2	-65,3	-0,6
Втрати від інвестиційної діяльності	1541,7	2,1	2289,8	2,9	1419	3,1	-122,7	-8,0
Усього витрат	72166,6	100,0	79559,5	100,0	45754,9	100,0	-26411,7	-36,6

У складі витрат собівартість займає найбільшу частку. Собівартість виробленої продукції – це всі витрати, затрачені на виробництво певного виду продукції. До її складу входять: витрати на оплату праці (рахунок 66); відрахування на соціальні заходи (єдиний соціальний внесок – рахунок 651); матеріальні витрати (матеріали сільськогосподарського призначення – рахунок 208, паливо-мастильні матеріали – рахунок 203, запасні частини – рахунок 207, малоцінні та швидкозношувані предмети – рахунок 22 та інші); амортизація необоротних активів (рахунок 13); інші витрати – всі інші витрати, які не обліковані вище.

Форма 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільгосп підприємств» за 2019 – 2021 рр. ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» містить інформацію про собівартість в розрізі виробленої продукції та статей витрат. Проаналізуємо динаміку та структуру витрат на виробництво продукції рослинництва ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» (табл. 3.11).

**Динаміка та структура витрат на виробництво продукції рослинництва
ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019 - 2021 рр.**

Види витрат і відрахувань	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+;-) 2021 р. до 2019 р.	
	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	сума, тис. грн	у % до суми	суми, тис. грн	у %
Прямі матеріальні витрати	29492,2	50,9	18107,1	41,5	25615,4	55,4	-3876,8	-13,1
Прямі витрати на оплату праці	2792,7	4,8	1792,5	4,1	1575,2	3,4	-1217,5	-43,6
Інші прямі витрати	17556,8	30,3	16680,9	38,2	15531,1	33,6	-2025,7	-11,5
Загальновиробничі витрати	8135,4	14,0	7061,7	16,2	3476,6	7,5	-4658,8	-57,3
Всього	57977,1	100	43642,2	100	46198,3	100,0	-11778,8	-20,3

Отже, витрати на виробництво продукції рослинництва зменшилися у 2021 році порівняно з 2019 роком на 11 млн 778,8 тис. грн., або на 20,3 % за рахунок матеріальних витрат на 3 млн 876,8 тис. грн., або на 13,1 %, витрат на оплату праці на 3 млн 876,8 тис. грн., або на 13,1 %, інших прямих витрат на 2 млн 25,7 тис. грн., або на 11,5 %, загальновиробничих витрат на 4 млн 658,8 тис. грн., або на 57,3 %.

У структурі витрат на виробництво продукції рослинництва переважає частка матеріальних витрат. Зокрема, на кінець 2021 року вона склала 55,4 %, що на 4,5 пункти більше порівняно з 2019 роком. Зазначимо, що у складі матеріальних витрат найбільша частка припадає на мінеральні добрива, пальне, насіння та посадковий матеріал.

Оскільки фінансовий результат від операційної діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXX» формується в основу від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг (зернові – кукурудза на зерно та технічні культури – соя та соняшник (2021 р.)), доцільно за допомогою способу абсолютних різниць визначити вплив факторів на зміну суми прибутку від реалізації основних видів продукції у 2021 р. порівняно з 2019 р. На зміну фінансового результату від реалізації будь-якого виду продукції впливають три фактори:

- обсяг реалізації;
- середня ціна реалізації;
- повна собівартість одиниці реалізованої продукції.

Таблиця 3.12

**Факторний аналіз фінансових результатів від реалізації продукції
рослинництва ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 рр.**

Показники	Роки					
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
	Кукурудза на зерно			Соя		
1. Реалізація продукції у фізичній масі, ц	129854	151796	28253	22435	16717	4048
2. Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн	42930,60	70098,60	14735,60	16238,50	19933,20	5252,90
3. Повна собівартість, тис. грн	38001,9	51587,1	12820,3	15712	17135,5	6663,8
4. Прибуток (збиток), тис. грн (п. 2 – п. 3)	4928,7	18511,5	1915,3	526,5	2797,7	-1410,9
У розрахунку на 1 ц реалізованої продукції:						
5. повна собівартість, грн (п. 3 × 1000 / п. 1)	292,65	339,84	453,77	700,33	1025,03	1646,20
6. середня реалізаційна ціна (п.2 × 1000 / п. 1)	330,61	461,79	521,56	723,80	1192,39	1297,65
7. прибуток (збиток), грн (п. 6 – п. 5)	37,96	121,95	67,79	23,47	167,36	-348,54
8. Загальна зміна прибутку (збитку) порівняно із попереднім роком, тис. грн (п. 4п – п. 4п-1)	×	+13582,80	-16596,20	×	+2271,20	-4208,60
в т.ч. за рахунок зміни:						
8.1. кількості реалізованої продукції (п. 1п – п. 1п-1) × п. 7п-1 / 1000	×	+832,82	-15066,05	×	-134,19	-2120,24
8.2. собівартості 1 ц продукції (п. 5п-1 – п. 5п) × п. 1п / 1000	×	-7163,85	-3218,66	×	-5428,01	-2514,46
8.3. ціни реалізації 1 ц продукції (п. 6п – п. 6п-1) × п. 1п / 1000	×	+19913,83	+1688,51	×	+7833,40	+426,10

Отже: а) прибуток від реалізації 1 ц кукурудзи на зерно склав у 2021 році 1 млн 915,3 тис.грн., тоді як у 2019 він складав 4 млн. 928,7 тис. грн., у 2020 році – 18 млн 511,5 тис. грн. Аналізуючи фактори впливу на загальну суму

прибутку встановлено, що у 2021 році порівняно з 2020 роком за рахунок зниження кількості реалізованої продукції, прибуток зменшився на 15 млн 66,05 тис. грн, за рахунок зростання ціни на зерно кукурудзи, прибуток зріс на 1 млн 688,51 тис. грн. Зниження собівартості реалізації призвів до зменшення прибутку на 3 млн. 218,66 тис. грн. Це пов'язано з значним зниженням кількості реалізованої продукції, тобто фактор обсягу реалізації по кукурудзі на зерно є ключовим;

б) прибуток від реалізації 1 ц сої склав у 2020 р. 2 млн 797,7 тис.грн., у 2019 - 526,5 тис. грн. Натомість у 2021 році підприємством отримано збиток 1 млн 410,9 тис. грн. Аналізуючи фактори впливу на загальну суму прибутку встановлено, що у 2021 році порівняно з 2020 роком за рахунок зниження кількості реалізованої продукції, збиток зріс на 2 млн 120,24 тис. грн, за рахунок зростання ціни на боби сої, збиток зменшився на 426,10 тис. грн. Зростання собівартості реалізації призвів до зростання збитку на 2 млн 514,46 тис. грн.

Отже, протягом досліджуваних років, виробництво та реалізація продукції рослинництва у ТОВ «XXXXXXX» є збитковим, про що свідчать дані рис. 3.2.

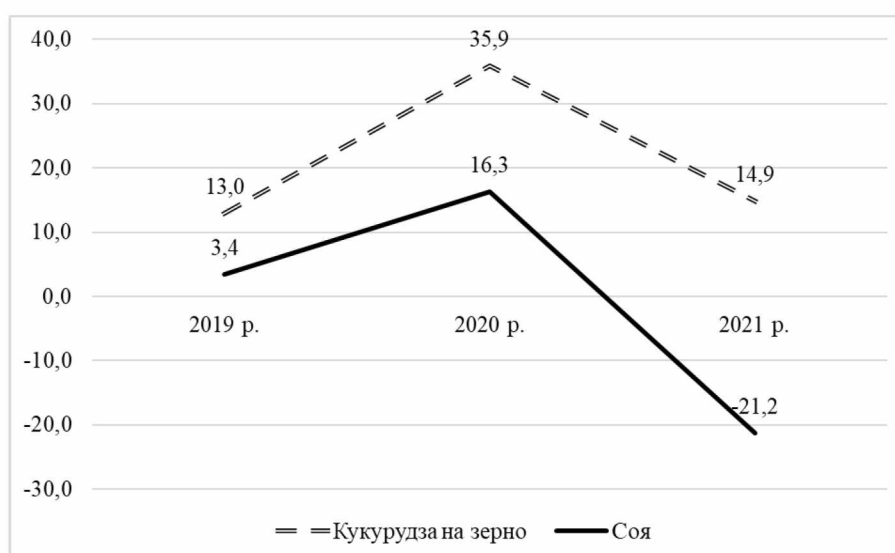

Рис. 3.2. Динаміка рівня рентабельності реалізації продукції сільськогосподарського призначення ТОВ «XXXXXXXXXXXXXX» за 2019 – 2021 рр., %

Отже, протягом досліджуваних років реалізація продукції рослинництва є рентабельною, тоді як у 2021 році її можна охарактеризувати як збиткову.

Проведене дослідження свідчить, що на ефективність зернового виробництва впливає сукупність факторів, часто пов'язаних між собою. Зокрема, на її рівень впливають показники урожайності, собівартості, прибутковості, кожен з яких, в свою чергу, залежить від цілої групи чинників: погодних умов, строків збирання, природної родючості ґрунтів, підвищення ціни на матеріальні ресурси, стану технічної бази і технології, компетентності самих виробників з питань виробництва, зберігання, реалізації, фінансування, страхування ризиків та інше.

Тому підвищити ефективність виробництва зернових одночасно неможливо. Слід проводити мониторинг виробництва, здійснювати контроль за витратами. Крім того, ефективність виробництва значною мірою залежить від управлінських заходів. Доцільно використовувати такі методи і прийоми управлінського впливу, які сприяли б росту ефективності: раціональні сівоzmіни, сортове насіння, сучасні матеріало- і енергоекономічні технології, доцільні способи організації виробництва і праці, дієву мотивацію праці тощо.

Наприми підвищення ефективності вирощування технічних культур вбачаємо у зменшенні трудомісткості – скорочення ручної праці, економні технології, високопродуктивна і раціонально використовувана техніка, вдосконалення організації та мотивації праці.

До шляхів підвищення рентабельності досліджуваного підприємства можна віднести - удосконалення роботи відділу маркетингу, зокрема скоригувати стратегію і тактику маркетингу. Наприклад, всі зусилля та матеріальні ресурси направити на виробництво тільки тих видів продукції, на який є попит, але необхідно врахувати щоб така продукція була; зняття низькорентабельної продукції з виробництва, натомість підвищити показники виробництва середньо рентабельної продукції.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

1. Розкрито сутність, складові та принципи фінансової звітності, і зокрема, форми Балансу та досліджено еволюційний шлях його формування. Встановлено, що його сутність й змістове навантаження змінювались із розвитком фінансово-господарських відносин суспільства. Наразі Баланс, як форма звітності, тісно пов'язана із Планом рахунків, і ґрунтується на принципі подвійного запису.

2. Згідно П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» фінансова звітність малого підприємництва складається з двох форм: балансу, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал та звіту про фінансові результати, відповідно доходи, витрати, фінансові результати. Ці дві форми об'єднані єдиною назвою «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і мають скорочену форму показників.

3. Визначено, що основним елементом Фінансового звіту СМП є стаття. Вона відповідає критеріям, встановленим НП(С)БО 1 і є неподільним показником, що характеризує окремий вид активів (активна стаття) або вид капіталу чи зобов'язань (пасивна стаття). Критеріями відповідності є: існування ймовірності отримання пов'язаних з нею в майбутньому економічних вигод; оцінка статті може бути достовірно визначена.

4. Якісними характеристиками інформації, що формується під впливом управлінського середовища є: повнота, відкритість, неупередженість, прозорість, підзвітність, регламентація. Проте, якісними характеристиками інформації, що формується під впливом облікового середовища, є: точність, обґрунтованість, придатність, надійність, однорідність, адекватність, взаємоузгодженість, передбачуваність.

5. У ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» створено обліково-економічний відділ, який здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, складає фінансову, статистичну, податкову

звітність, і подає її у встановленому порядку та обсязі відповідним органам. Бухгалтерський облік на товаристві організовано відповідно до Наказу про облікову політику, прийнятого на підставі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та діючих стандартів і плану рахунків.

6. Узагальнено основні законодавчо-нормативні акти, що регулюють порядок складання та подання фінансової звітності малих підприємств в Україні: Кодекси, Закони України, Постанови Кабінету міністрів, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативні документи.

7. Розкрито етапи процесу підготовки, складання й подання Фінансового звіту ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX», основні з яких: проведення річної інвентаризації господарських засобів при закритті звітного періоду; підготовка облікових даних для складання фінансової звітності й закриття облікових реєстрів; затвердження керівництвом річної фінансової звітності; подання Фінзвіту до ДФСУ та статистики.

10. Баланс ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» традиційно представляється у вигляді двох – актив, який включає незавершене будівництво, основні засоби та їх знос, запаси, готова продукція, дебіторська заборгованість, грошові кошти та пасив - зареєстрований капітал, нерозподілений прибуток, довго- і короткострокові кредити, поточна заборгованість за розрахунками.

11. У звіті про фінансові результати ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відображаються доходи, витрати та фінансовий результат підприємства.

12. Для формування та подання електронної звітності до державних органів у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» використовується програма «М.Е.Дос».

13. Проведено діагностику фінансово-економічної діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 рр. Встановлено, що за показниками розміру земельних ресурсів, кількістю працівників ТОВ

«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» належить до малих. Розвивається лише галузь рослинництва, переважаючим у 2021 році є вирощування технічних культур. Станом на 2018 рік є прибутковим та рентабельним за рахунок реалізації кукурудзи на зерно та соняшнику

14. Аналіз майнового стану показав, що вартість майна порівняно з 2019 роком зросла на 34,3%. У структурі за 2019-2021 рр. переважає питома вага оборотних активів. У структурі пасивів станом на кінець 2019 та 2021 рр. домінуючою є питома вага зобов'язань – 56,3% та 53,3%.

15. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості показав, що станом на 2021 рік досліджуване підприємство є залежним від зовнішніх кредиторів та має нестійкий фінансовий стан. Показники ліквідності показали, що використавши лише наявні оборотні активи, підприємство має можливість погасити поточні зобов'язання.

16. Доходи ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» знизилися у 2021 році порівняно з 2019 роком на 36,6%. У складі доходів від реалізації продукції рослинництва зниження відмічено по сумі продажу кукурудзи на зерно (на 66,5 %) та сої (на 67,7 %). У структурі доходів від реалізації протягом 2019 – 2020 рр. переважає частка доходу від реалізації кукурудзи на зерно, тоді як у 2021 році – частка доходів від реалізації соняшнику.

17. Формування фінансових результатів ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» відбувається в розрізі двох видів діяльності – операційної (дохід від реалізації, собівартість реалізованої продукції, адмін- та збутові витрати) та іншої звичайної (інші доходи та витрати). В результаті фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток зменшився у 2021 році порівняно з 2019 роком на 36,6 %.

18. Протягом досліджуваних років, виробництво та реалізація продукції рослинництва у ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX» є прибутковим, у 2021 році прослідковується негативна динаміка, що пов'язане із зниженням прибутку від реалізації соняшнику та отриманням збитку від реалізації сої.

Для покращення організації роботи щодо складання фінансової звітності,

можна зробити наступні пропозиції:

1. Враховуючи широкий спектр інформаційних потреб користувачів інформації бухгалтерського балансу, запропоновано кілька варіантів створення бухгалтерських балансів, спрямованих на забезпечення прийняття конкретних рішень.

2. З метою забезпечення підтвердження впевненості у тому, що на підприємстві дотримуються необхідних принципів ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності необхідно проводити внутрішньогосподарський контроль, визначити джерела інформації, методичні прийоми отримання, узагальнення та реалізації результатів.

3. З метою забезпечення підтвердження впевненості у тому, що на підприємстві дотримуються необхідних принципів ведення бухобліку і складання фінзвітності необхідно проводити внутрішньогосподарський контроль, визначити джерела інформації, методичні прийоми отримання, узагальнення та реалізації результатів.

4. Результати проведеного аналізу показників можуть бути рекомендовані для обґрунтування управлінських рішень в частині підвищення прибутковості та ефективності діяльності ТОВ «XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX».